

LETNO POROČILO
ZBORNICE KMETIJSKIH
IN ŽIVILSKIH
PODJETIJ
ZA LETO 2023

2024

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

Kazalo

Uvodni besedi	4
Strokovna služba GZS - ZKŽP	6
Upravni odbor GZS - ZKŽP	8
Poslanstvo in vizija	12
Izpostavljene aktivnosti	13
Reprezentativnost	14
Leto 2023 v številkah	15
Člani GZS - ZKŽP	16
Organigram	18
Delo sekcij, združenj in odborov	19
Dogodki	36
Aktivnosti	50
Strateško komuniciranje	56
Nacionalni projekti	57
Evropski projekti	58
E-novice	64

Uvodni besedi

dr. Tatjana Zagorc
direktorica Zbornice kmetijskih
in živilskih podjetij pri GZS

“Skupaj ustvarjamo odličnost in
močno verigo preskrbe s hrano.”

Spoštovani člani,

GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij je največja reprezentativna zbornica slovenske agroživilske panoge, ki trenutno zastopa 260 kmetijskih in živilskih podjetij ter podjetij, ki so povezana z agroživilstvom.

Naše poslanstvo je graditi stabilen sistem proizvodnje hrane, ki bo družbeno, gospodarsko in okoljsko vzdržen, pravičen in trajnosten, naša vizija pa, da bomo kot zbornica do leta 2030 ključna referenčna točka za razvoj in krepitev agroživilskega sistema v Sloveniji.

Delovanje zbornice je organizirano v trinajstih združenjih in petih odborih. Stališča celotne panoge in posameznih sektorjev zastopamo tako na nacionalni kot evropski ravni. Včlanjeni smo v dvanajst sektorskih in eno krovno evropsko združenje živilske industrije.

Informacije, ki jih dobimo iz Bruslja, so izrednega pomena, saj se večina naših politik ustvarja na evropski ravni. Evropska komisija je trdno odločena, da je potreben prehod v zeleno in krožno gospodarstvo ter digitalizacija. Leto 2023 so zaznamovale visoke cene energentov, poplave in razmah ukrajinsko-ruske krize, ki povzroča nevšečnosti na trgu, zlasti pri tokovih surovin, energije in materialov, kar je vplivalo na poslovanje domačih podjetij.

V letu 2023 so bili sprejeti Program evropske kohezijske politike, prenovljen Nacionalni energetske podnebni načrt, sprejet Akcijski načrt za izvajanje strategije za manj izgub hrane in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano »Spoštujmo hrano, spoštujmo planet«. Zaključevalo se je razpisno obdobje za ukrepe Programa razvoja podeželja 2014 – 2020 in pripravljale izvedbene uredbe za intervencije iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023 – 2027.

Člani Združenja industrije pijač so zaključili in predstavili mednarodno študijo za vzpostavitev kavcijskega sistema za ločeno zbiranje embalaže pijač. To je ena večjih študij, ki analizira to področje. Naše aktivnosti za vzpostavitev kavcijskega sistema za ločeno zbiranje embalaže pijač v Sloveniji pa se nadaljujejo, saj je Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo upočasnilo svoje smeje načrte.

V letu 2023 smo nadaljevali z delom Nacionalnega stičišča za senzorične raziskave živil in razvijali projekt »Odlično živilsko podjetje« sku-

paj s časnikom Finance, ki prispeva k večji promociji in prepoznavnosti pomena slovenskega agroživilstva. Pod okriljem Združenja slovenskih pivovarjev je zaživel projekt Beer Pass Slovenija.

Nadaljevali smo z razvojem aplikacije za Senzorično ocenjevanje s področja pekarstva, slaščičarstva in testeninarstva, organizirali tretje senzorično ocenjevanje piva in promocijo mednarodnega dneva piva ter nadaljevali nadgradnjo Kataloga živil za javno naročanje. Uspešno smo izvedli generalno skupščino Evropskega združenja vinarjev CEEV v Ljubljani in mednarodno gospodarsko delegacijo na Japonsko s predstavitvijo slovenskih živilskih podjetij na sejmu Foodex v Tokiu. Drugič smo organizirali regijska srečanja kmetijskih in živilskih podjetij skupaj z regijskimi gospodarskimi zbornicami za Vzhodno in Zahodno kohezijsko regijo, kjer smo gostili ministre in državne sekretarje treh ministrstev.

Sodelovali smo pri prenovi standardov za kmetijstvo in živilstvo ter prvič izvedli karierne dni za študente agronomije in zootehnike z Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani ter nadaljevali s projektom Ecotrophelia Slovenija in izvedli prvo tekmovanje na področju razvoja inovativnih živilskih izdelkov za dijake Ecotrophelia Slovenija Junior.

Odlično delujemo tudi v 13. nacionalnih in evropskih projektih s področja inovacij, konkurenčnosti, sodelovanja, tehnologije, okolja in prehrane. Uspešni pa smo bili pri aktivnostih za nadaljevanje koordiniranja aktivnosti Strateško razvojno inovacijskega partnerstva SRIP Hrana.

Poleg naštetega smo organizirali številne strokovne, promocijske in medijske aktivnosti ter dokazali, da se v težkih časih, v katerih smo, znamo povezovati in sodelovati.

Mag. Janez Rebec

predsednik upravnega odbora
Zbornice kmetijskih in živilskih
podjetij pri GZS

“Verjamem, da bomo vse izzive znali izkoristiti kot priložnost, da bomo rastle in se razvijali, postali še konkurenčnejši in močan člen v verigi preskrbe s hrano, ki bo zagotavljala kakovostno oskrbo prebivalcev Slovenije tudi v prihodnje.

Spoštovani člani,

čepprav je leto 2023 zaznamovalo postopno okrevanje po pandemiji covid, so se pojavile nove negotovosti, ki jih je povzročil razmah vojne v Ukrajini, ki je posredno spodbudila tveganja pri oskrbi z energenti. Dvig cen energentov (zlasti nafte in zemeljskega plina), ki je v velikih količinah prihajal iz Rusije, ni bilo moč hitro nadomestiti z alternativnimi viri, ki bi bili cenovno primerljivi. Vojna v Ukrajini je prispevala tudi k dvigu cen kmetijskih surovin (umetnih gnojil), cen kmetijskih pridelkov (zlasti žita) in cen proizvodnih storitev v kmetijskih dejavnostih. Dodatno je na cene vplivala uvedba primerjalnika cen, ki je sprožil tekmovanje trgovcev za najnižjo ceno, posledično pa krepil pritiske na proizvajalce po nerazumnem zniževanju cen in spodbujal uvoz cenjenih živil.

Leto 2023 so zaznamovali tudi ekstremni vremenski pojavi kot so pozebe, neurja s točo, katastrofalne poplave in suša. Povišanja cen surovin, energentov, embalaže, transporta in stroškov dela so povzročila dvig cene končnih proizvodov živil tako doma kot v tujini, čepprav si kot proizvajalci tega nismo želeli. Vemo namreč, da potrošniki dvige cen močno občutijo, zato je nujno z ustreznimi ukrepi pomagati najranljivejšim in socialno ogroženim skupinam prebivalstva.

To je vplivalo tudi na naše poslovanje. Bistveno povečanje prihodkov kmetijskih in živilskih družb v letu 2022 in višja dodana vrednost kot v letu 2021 kažejo na dobro poslovanje za večino sektorjev. Vendar to še vedno ni dovolj, da bi bili sposobni konkurirati viškom, ki vse od uvedbe neprimerne ukrepa - primerjalnika cen še bolj pospešeno prihajajo na naš trg iz tujine in ga destabilizirajo. Poleg globalnih izzivov se tako soočamo še z negativnimi učinki tudi zaradi nerazumevanja delovanja trga in sprejemanja nepremišljenih in parcialnih ukrepov.

Leta 2022 je letno poročilo oddalo 280 kmetijskih podjetij s 1.721 zaposlenimi 290 milijoni € celotnih prihodkov. Čisti dobiček, ki so ga ustvarila kmetijska podjetja je znašal 13 mio evrov. Med živilskimi podjetji jih je letno poročilo oddalo 808, skupaj so zaposlovala 15.378 ljudi in ustvarila 3,1 milijardi € celotnih prihodkov. Njihov skupni dobiček je znašal 164 milijonov € in je v primerjavi z letom 2021 višji za dobrih 21 odstotkov. Podjetja so v letu 2022 glede na leto 2021 celotne prihodke povečala za slabih 23 %, višja pa je tudi dodana vrednost za 9,1 % glede na leto 2021.

Povsem se je spremenil trg delovne sile v številnih sektorjih, ki dobavljajo materiale in surovine. Na eni strani imamo pomankanje ustrezno usposobljenega kadra, na drugi strani pa vsakoletni dvig minimalne plače, ki onemogoča postavitve trdnega plačnega modela. Vse to znižuje konkurenčnost industrije glede na konkurenco v tujini. Nujno je omogočiti lažji dostop do tuje delovne sile po sprejemljivih pogojih in se lotiti spremembe zakonodaje na področju politike plač in oblikovanja minimalne plače.

Vlada je prisluhnila nekaterim pobudam gospodarstva in sprejela zakonodajo na področju pomoči gospodarstvu zaradi posledic energetske krize, ki naj bi zagotavljala konkurenčnost slovenskega gospodarstva. A sočasno uvaja nove davčne obremenitve podjetij in pripravlja reforme brez upoštevanja pobud gospodarstva.

Naše delo močno zaznamuje zelo okoljsko in trajnostno naravnana evropska zakonodaja, ki izhaja iz Evropskega zelenega dogovora. Gre za zahteve glede varovanja okolja, zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, zmanjševanja uporabe fitofarmaceutskih sredstev, nova uredba o embalaži, o zavrzkih hrane. Ob vseh akutnih in neposrednih pritiskih iz okolja je podjetjem težko razmišljati o raziskavah, investicijah in tehnološkemu razvoju, ki bodo zagotavljali učinke na dolgi rok. Zato je za zagotovitev potrebnih finančnih virov in za intervencije kmetijskim živilskim podjetjem - zlasti na področju digitalizacije, tehnološkega razvoja in razvoja kadrov, nujno potrebno učinkovito izvajanje Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023 – 2027 in Programa evropske kohezijske politike.

Na področju proizvodnje živil je naše delo usmerjeno na področje embalaže, kakovosti in označevanja živil, digitalne transformacije in kadrov. Sektor pijač si prizadeva za trajnostno upravljanje z vodo, vzpostavitev kavcijskega sistema, aktivnosti pa tečejo tudi na področju alkoholne politike, sodelovanja in zakonodaje. V vseh sektorjih stremimo k optimizaciji oskrbnih verig in krepitvi odnosov med deležniki.

Podjetja potrebujemo konkurenčno poslovno okolje, zanesljivo in dostopno energijo in surovine, uravnoteženo dvigovanje minimalne plače s produktivnostjo, delavce z novimi znanji in kompetencami, predvsem pa pohitritev administrativnih zadev (razna dovoljenja) in dostopne finančne vire za nova vlaganja v razvoj in inovacije.

Strokovna služba GZS-ZKŽP

Maj 2024

dr. Tatjana Zagorc
direktorica
01/5898 237, tatjana.zagorc@gzs.si

dr. Petra Medved Djurašinović
strokovna direktorica
01/5898 296, petra.medved@gzs.si

- Združenje industrije pijač
- Združenje za žgane pijače
- Nacionalno partnerstvo za polnozmate izdelke
- Nacionalno stičišče za senzorične raziskave živil
- Zaveza odgovornosti
- senzorična ocenjevanja
- Ecotrophelia Slovenija

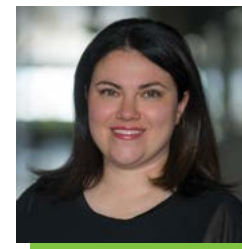
mag. Jana Ramuš
strokovna direktorica
01/5898 250, jana.ramus@gzs.si

- Odbor za varnost živil
- javno naročanje
- kultura zagotavljanja varnosti živil
- varnost, kakovost in označevanje živil

Nina Barbara Križnik
strokovna direktorica
01/5898 293, nina.kriznik@gzs.si

- Združenje kmetijskih podjetij
- Združenje proizvajalcev krmil
- Združenje za mlinarstvo
- Sekcija proizvajalcev bioplina
- kmetijska politika

mag. Tina Buh
vodja področja
01/5898 118, tina.buh@gzs.si

- Združenje slovenskih vinarjev
- Odbor za razvoj človeških virov
- internacionalizacija

Barbara Rupnik
vodja področja
01/5898 292, barbara.rupnik@gzs.si

- Združenje za mlekarstvo
- Združenje za pekarstvo
- SRIP HRANA

mag. Anita Jakuš
vodja področja
01/5898 003, anita.jakus@gzs.si

- Strateško komuniciranje
- Promocija
- Energetika
- Korporativno upravljanje

dr. Vesna Miličič
samostojna svetovalka
01/5898 109, vesna.milicic@gzs.si

- Združenje za sadjarstvo
- Združenje pridelovalcev v sodobnih rastlinjakih

Snežana Kaurić
samostojna svetovalka
01 5898 294, snezana.kauric@gzs.si

- projektna pisarna

Maja Oblak
svetovalka
01/5898 29, maja.oblak@gzs.si

- Ecotrophelia Slovenija
- trendi in potrošnik
- Zaveza odgovornosti
- senzorične raziskave

Dea Bergant
samostojna svetovalka
01/5898 234, dea.bergant@gzs.si

- Združenje slovenskih pivovarn
- senzorična ocenjevanja
- prehranske politike
- polnozrnatni izdelki

Barbara Lončarek
svetovalka
01/5898 232, barbara.loncarek@gzs.si

- javna naročila

Tamara Srdarev Smole
samostojna svetovalka
01/5898 233, tamara.srdarev@gzs.si

- Združenje za prehranska dopolnila
- Odbor za zakonodajo in označevanje živil

Monika Jerovšek
strokovna sodelavka
01/5898 298, monika.jerovsek@gzs.si

- projektna pisarna
EIT Food Hub

Tjaša Bedenk
svetovalka
01/5898 299, tjasa.bedenk@gzs.si

- agroživilske verige
- kmetijstvo
- analitika

Špela Cerjak
strokovna sodelavka
01/5898 227, spela.cerjak@gzs.si

- glavna pisarna ZKŽP

Delo upravnega odbora

Delo novega upravnega odbora so zaznamovala pogajanja s sindikati o Kolektivni pogodbi za kmetijstvo in živilsko industrijo. Posebno pozornost je namenil okoljskim temam, zlasti načrtovanim spremembam zakonodaje, ki bo pomembno posegla v poslovanje agroživilskih podjetij, dodatnim davčnim obremenitvam gospodarstva in posledicam mednarodnih konfliktov.

V letu 2023 so potekale volitve novega upravnega odbora GZS – ZKŽP. Upravni odbor v stari sestavi je imel v letu 2023 eno sejo, nov upravni odbor, ki je bil konstituiran 20. aprila 2023 za obdobje 2023 do 2027 pa je imel tri redne in eno izredno sejo, ki je potekala na temo razprave o Kolektivni pogodbi za kmetijstvo in živilsko industrijo.

Člani upravnega odbora so za predsednika ponovno izvolili mag. Janeza Rebca, za podpredsednika pa Mirana Božiča in dr. Igorja Hustiča. Izvolili so tudi štiri predstavnike v skupščino GZS, ti so Aleš Vesel, Atlantic Droga Kolinska, d.o.o., Matija Majcenovič, Mlinotest, d.d., Alenka Kop, Jata Emona, d.o.o. in Aleksander Debevec, Pivka Perutninarstvo d.d., ki bodo zastopali interese GZS – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij.

Upravni odbor je za 4 leta ponovno imenoval dr. Tatjano Zagorc, za direktorico GZS – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij.

Delo novega upravnega odbora so zaznamovala pogajanja s sindikati o Kolektivni pogodbi za kmetijstvo in živilsko industrijo. Upravni odbor se je seznanil tudi s stavkovnimi zahtevami Sindikata kmetov Slovenije.

Posebno pozornost je namenil okoljskim temam, zlasti načrtovanim spremembam zakonodaje, ki bo pomembno posegla v poslovanje agroživilskih podjetij. Gre za spremembe Direktive o industrijskih emisijah, katere namen je zmanjšati negativne vplive industrijskih emisij na zdravje ljudi skozi zahteven postopek dovoljevanja delovanja obrata (okoljevarstveno dovoljenje), ki določa parametre dovoljenih emisij in druge pogoje delovanja obrata. Pomembne novosti prinaša Uredba EU o embalaži in odpadni embalaži, zlasti na področju zahtev glede okoljske trajnostnosti in označevanja v celotnem življenjskem ciklu embalaže. Pripravlja se predlog direktive glede zelenega zavajanja, v javni obravnavi je

sprememba Zakona o gospodarskih družbah, ki v slovenski pravni red prenaša zahteve Direktive o trajnostnem poročanju (CSRD) podjetij. V pripravi je tudi novela Zakona o varstvu okolja, spreminja se tudi Uredba o odpadkih, ki predvideva, da mora biti vsaka pošiljka nenevarnih odpadkov opremljena s potrjenim evidenčnim listom.

Upravni odbor je obravnaval razmere na trgu z žiti, moko in perutninskim mesom ter posledice liberalizacije trgovine z Ukrajino, ki jo je sprejela EU junija 2022, s ciljem, da pomaga državi po ruski agresiji. Opozoril je na spremembe prodajnih tokov, zlasti uvoz nerealno poceni mok in žit iz Ukrajine v Slovenijo, ki ne morejo na običajne trge. To povzroča pritiske po zniževanju cen moke in kruha s strani potrošnikov in trgovcev. Predlagal je, da se preverijo možnosti za omejitev uvoza žit, jajc in perutnine iz Ukrajine, da se poostri nadzor nad uvozom blaga iz Ukrajine in prepreči damping cene. Opozoril je tudi, na velik uvoz poljskega mesa (govejega), ki zaradi nizkih cen izpodriva slovensko meso na trgovskih policah.

Kritični so bili do izvajanja popisa košarice spremljanja 15 osnovnih živil, ki daje izključno vlogo le najnižji ceni in je škodljiv za celotno agroživilsko verigo, ter do neučinkovitosti dela Varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano.

Upravni odbor se je sproti seznanjal s sprejeto zakonodajo in podprl prizadevanja GZS, da se zakonodaja popravi v smeri, ki bo zagotavljala konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Vse leto je aktivno sodeloval pri pripravi izvedbenih uredb za izvedbo intervencij Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023 – 2027 in zagotovitev ustreznih finančnih virov kmetijskim in živilskim podjetjem. Seznanil se je z razpisi iz Načrta za odpornost in okrevanje in programom Evropske kohezijske politike.

Upravni odbor je potrdil organizacijo regijskih srečanj kmetijskih in živilskih podjetij in projekt, »Odlično živilsko podjetje«, ki ga organiziramo skupaj s Financami ter se zavzel za njegovo večjo prepoznavnost. Projekt ima veliko promocijsko in PR vrednost za sodelujoča

podjetja in širše za celotno agroživilstvo, saj se v pol leta stalno piše o kmetijskih in živilskih podjetjih, s tem se krepi ugled sektorja in prepoznavnost.

Na področju zakonodaje je obravnaval spremembe Zakona o kmetijstvu in se dotaknil vprašanja zemljiške politike in odpiranja tovrstne zakonodaje. Kritičen je bil do Zakona o minimalni plači in uvajanja novih dajatev za sektor pijač v obliki dajatev na sladkor in alkohol. Skrbi ga napovedano omejevanje uporabe fitofarmaceutskih sredstev v trajnih nasadih, poljščinah in pri pridelavi zelenjave. Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo ter Ministrstvo za naravne vire in prostor je pozval, da pohitijo postopke za pridobivanje različnih dovoljenj (gradbenih, okoljskih, menjava energenta) in umeščanja objektov v prostor ter preveri upravičenost črpanja geotermalne energije.

Opozoril je tudi na problematiko pridobivanja delovne sile iz drugih držav, kjer gre za zelo zapletene in dolgotrajne postopke. Spremljal je uvajanje kavcijskega sistema v Sloveniji.

Potrdil je poročilo o delu ter finančno poročilo za leto 2022, sprejel program dela in finančni načrt GZS – ZKŽP za leto 2023. Ključne naloge Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij kot dela Gospodarske zbornice Slovenije v letu 2023 bodo slediti načrtom in razvojnim usmeritvam GZS zlasti na področjih skupnih služb, zelenega prehoda in digitalizacije, povezljivosti, reindustrializacije in vloge države ter finančnega sistema. Nadaljevali bomo z informiranjem in izobraževanjem, strokovnim svetovanjem in zastopanjem interesov članov.

Delo upravnega odbora je bilo povezano tudi z aktivnim zastopanjem interesov kmetijskih in živilskih podjetij ter spodbujanje sodelovanja s člani in drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami.

Na sejah je gostil ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s sodelavci na temo aktualnih vsebin, direktorico Službe za varstvo okolja pri GZS, ki je predstavila načrtovane spremembe zakonodaje na področju okolja, napovedi in trende, ki bodo pomembno posegli v poslovanje agroživilskih podjetij. Gost upravnega odbora je bil tudi izvršni direktor GZS, ki je predstavil kakšne dodatne obremenitve napoveduje Vlada RS za gospodarstvo. Dodatne obremenitve gospodarstvo čakajo na področju elektrike, kjer bodo slovenska podjetja plačevala bistveno višjo ceno elektrike, kot podjetja v sosednjih državah, ter spremembe na področju davkov, socialnega in zdravstvenega zavarovanja, evidentiranju delovnega časa, zakona o obnovi in druge.

Člani upravnega odbora v mandatu 2023 - 2027

mag. Janez Rebec,
predsednik

dr. Igor Hrustić,
podpredsednik

Miran Božič,
podpredsednik

Dr. Tatjana Zagorc,
direktorica

Gorazd Bedenčič,
Puklavec Family
Wines d.o.o.

Tomislav Bujanović,
Žito, d.o.o.

Vinko But, Mlekarna
Celeia d.o.o.

Stojan Hergouth,
Jata Emona d.o.o.

Darja Jamnik,
Mercator Emba d.d.

Boštjan Jerončič,
Incom d.o.o.

Barbara Klemenc,
Droga Kolinska d.o.o.

Danilo Kobal,
Mlinotest d.d.

Marko Konič,
Eta Kamnik d.o.o.

Boštjan Kozole,
Evrosad, d.o.o.

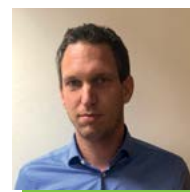
Mitja Krajnc, ŽIPO
Lenart d.o.o.

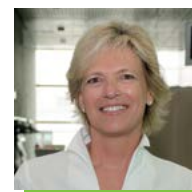
Izidor Krivec,
Celjske mesnine d.o.o.

Kristjan Magdič,
Paradajz d.o.o.

Dejan Mijošek,
Tovarna olja Gea d.d.

Aleša Mižigoj,
Medex d.o.o.

Silvan Peršolja,
Vinska klet Goriška
Brda z.o.o.

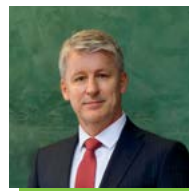
Peter Polanič,
Panvita d.d.

Tanja Subotić Levanič,
Pivovarna Laško
Union d.o.o.

Marian Šefčovič,
Radenska d.o.o.

Enver Šišić,
Perutnina Ptuj d.d.

Tomaž Žnidarič,
Ljubljanske mlekarne d.o.o.

Poslanstvo

Naše poslanstvo je, da gradimo stabilen sistem proizvodnje hrane, ki bo družbeno, gospodarsko in okoljsko vzdržen, pravičen in trajnosten.

Vizija

ZKŽP bo do leta 2030 ključna referenčna točka za razvoj in krepitev agroživilskega sistema v Sloveniji.

Reprezentativnost

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij je na dan 31.12.2023 zastopala 277 članov kmetijskih in živilskih podjetij ter podjetij, ki so povezana z agroživilstvom. Člani iz vrst živilskih podjetij (SKD C10 + C11) ustvarijo 82 % dodane vrednosti vseh živilskih podjetij v Sloveniji, člani iz dejavnosti kmetijstva (SKD A01) pa 69 % vse dodane vrednosti kmetijskih podjetij.

Živilska podjetja	82 %
Proizvodnja mesa in mesnih izdelkov	82 %
Predelava in konzerviranje sadja in zelenjave	90 %
Proizvodnja rastlinskih in živalskih olj in maščob	86 %
Predelava mleka	99 %
Mlinarstvo, proizvodnja škroba in škrobnih izdelkov	75 %
Proizvodnja pekarskih izdelkov in testenin	71 %
Proizvodnja drugih prehrabnih proizvodov	64 %
Proizvodnja krmil in hrane za hišne živali	88 %
Proizvodnja pijač	95 %

Kmetijska podjetja	69 %
Proizvodnja mesa in mesnih izdelkov	81 %
Gojenje trajnih nasadov	82 %
Živinoreja	26 %
Mešano kmetijstvo	84 %
Storitve za kmetijsko proizvodnjo, priprava pridelkov	32 %

Izračun temelji na kazalniku dodane vrednosti podjetij za leto 2022.

Leto 2023 v številkah

USKLAJEVANJE

Seje Upravnega odbora: **5**
Sestanki s člani: **27**
Sestanki sekcij in združenj: **60**
Sestanki odborov: **33**
Sestanki delovnih skupin: **22**

ZASTOPANJE

Sestanki na vladni ravni: **60**
Sestanki z ostalimi institucijami v Sloveniji: **53**
Sestanki z ostalimi institucijami v tujini: **21**
Obisk podjetij: **23**
Pogajanja: **13**

ZNANJE

Izobraževanja/predavanja na dogodkih: **67**
Organizacija konferenc, večjih dogodkov: **24**
Udeležba na drugih dogodkih/seminarjih: **60**
Ocenjevanje: **2**
Tekmovanja: **2**

NAGRADE IN PRIZNANJA

Izdelki odlične kakovosti s področja pekarstva, slaščičarstva in testeninarstva **208** zlatih priznanj, **246** prijavljenih izdelkov

Pivo odlične kakovosti **18** zlatih priznanj, **36** prijavljenih izdelkov

Ecotrophelia Slovenija **17** študentov, **5** novih izdelkov

Ecotrophelia Slovenija Junior **15** dijakov, **4** novih izdelkov

Profil članov GZS-ZKŽP

Podatki za maj 2024

GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij je imela na dan 20. 5. 2024 skupaj 260 članov.

Po dejavnosti

Kmetijska podjetja: **43 (17 %)**

Živilska podjetja: **137 (53 %)**

Druga podjetja: **80 (31 %)**

Skupaj podjetja: **260**

Po velikosti podjetja

Mikro podjetja: **102 (39%)**

Majhna podjetja: **89 (34 %)**

Srednja podjetja: **41 (16 %)**

Velika podjetja: **28 (11 %)**

Člani GZS-ZKŽP

Podatki za maj 2024

Abstrakt, d. o. o.
AE, d. d.
Aglea, d. o. o.
Aragold, d. o. o.
Agrovit, d. o. o.
Ahac, d. o. o.
Alen Zarič, s. p.
Aleš Kristančič, s. p.
Algena, d. o. o.
Alius, d. o. o.
Alltech Biotehnologija, d. o. o.
Alvita, d. o. o.
Apis-Vita, d. o. o.
Ars Pharmae, d. o. o.
Atlantic Droga Kolinska, d. o. o.
Avedmed, d. o. o.
Baron International, d. o. o.
Barone, d. o. o.
Bevo, d. o. o.
Bimedia, d. o. o.
Bio Dobrote, d. o. o.
Bio Pak, d. o. o.
Bio-Sad, d. o. o.
Biostile, d. o. o.
Biterra, d. o. o.
Bohinjska sirarna, d. o. o.
Borut Muži
Branko Šilec
Broken Bones, d. o. o.
BV & S, d. o. o.
Byra, d. o. o.
Celjske mesnine, d. o. o.
Coca-Cola HBC Slovenija, d. o. o.
Conditus, d. o. o.
Consortium Paulinum, d. o. o.
Cornus, d. o. o.
Costella, d. o. o.
Dana, d. o. o.
Daninos, d. o. o.
Darsad, d. o. o.
Delakorda, d. o. o.

Delamaris, d. o. o.
Bojan Lunežnik, s. p.
Dobrodej, d. o. o.
Don Don, d. o. o.
Eko Prlekija, d. o. o.
Ekolat, d. o. o.
Erik Sarkič, s. p.
ETA Kamnik, d. o. o.
Euro - Vrt Ptuj d. o. o.
Evrosad, d. o. o.
Ewopharma, d. o. o.
Farme Ihan – KPM, d. o. o.
Fine Culinar, d. o. o.
Fitosan, d. o. o.
Fonda.Si, d. o. o.
Friško, d. o. o.
Fructal, d. o. o.
Gea, d. o. o.
Gluteno, d. o. o.
GO-KO, d. o. o.
Goldinar, d. o. o.
Gorički raj, d. o. o.
Green Gold, d. o. o.
Hafesan, d. o. o.
Hedele, d. o. o.
Hlebček, d. o. o.
Hmezad Exim, d. o. o.
Hočevan, d. o. o.
HPG Brežice, d.o.o.
Igor Paldauf - NDD
Incom, d. o. o.
Inslab, d. o. o.
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije
Interkorn, d. o. o.
Irena Pavlinjek - NDD
Iz krušne peči, d. o. o.
Janez, d. o. o.
Jata Emona, d. o. o.
Jernej Horvat, s. p.
Jeruzalem Ormož SAT, d. o. o.

Jeruzalem SAT, d. o. o.
Jože Čož, s. p.
Jurij Užmah, s. p.
Kartuzija Pleterje, d. o. o.
Kazaro, d. o. o.
Kele & Kele, d. o. o.
KFI, d. o. o.
KG Lendava, d. d.
KGS Krajnc, d. o. o.
KGZ Kamnik, d. o. o.
KGZ Škofja Loka, z. o. o.
Kiss of immortality, d. o. o.
Dušan Globočnik, s. p.
Klet Brda, z. o. o.
Kmečka zadruga Krško, z. o. o.
Kmetija Jamšek
Kmetijstvo Črnci, d. o. o.
Kodila, d. o. o.
Konal, d. o. o./s. r. l.
Konditor, d. o. o.
Koto, d. o. o.
Kramberger Nova, d. o. o.
Kras, d. o. o.
Krkoč, d. o. o.
KZ Agraria Koper, z. o. o.
KZ Metlika, z. o. o.
KZ Vipava, z. o. o.
Lesaffre Slovenija, d. o. o.
Ljubljanske mlekarnice, d. o. o.
Ljutomerčan, d. o. o.
Maister, d. o. o.
Mare Santo Wines, d. o. o.
Marinko Rodica
Marjan Petovar, s. p.
Marjan Simčič
MarSi, Marko Šink, s. p.
Martin Ficko, s. p.
Martin Metelko, s. p.
Martinčič, d. o. o.
Medex, d. o. o.
Medex Group, d. o. o.

Medex Trade, d. o. o.
Medicinalis, d. o. o.
Medis Group, d. o. o.
Meisterwerk, d. o. o.
Meja Šentjur, d. d.
Mercator-Emba, d. o. o.
David Snedic, s. p.
Mesarstvo Blatnik, d. o. o.
Mesarstvo Oblak, d. o. o.
Meso Kamnik, d. d.
Mirosan, d. o. o.
Mirovita, d. o. o.
Mlekarna Celeia, d. o. o.
Mlekarna Planika, d. o. o.
Mlekarstvo Podjed, d. o. o.
Mlin Katič, d. o. o.
Mlin Korošec, d. o. o.
Mlinarjev sin, d. o. o.
Mlinopek, d. d.
Mlinotest, d. d.
Modri vrat, d. o. o.
Moleum, Nataša Marc, s. p.
Motor, d. o. o.
MPG LAB, d. o. o.
Jože Podobnik, s. p.
MycoMedica, d. o. o.
Nektar Natura, d. o. o.
NN International, d. o. o.
Oljarna Fram, d. o. o.
Organa, d. o. o.
Orix, d. o. o.
Osem, d. o. o.
Pannonia Bio Gas, d. o. o.
Panorganix, d. o. o.
Panvita Agromerur, d. o. o.
Panvita, d. o. o.
Panvita Ekoteh, d. o. o.
Panvita kmetijstvo, d. o. o.
Panvita MIR, d. d.
Panvita Posestvo Motvarjevci, d. o. o.
Panvita Praščereja, d. o. o.

Panvita PRM, d. o. o.
Panvita SK Motvarjevci, d. o. o.
Paradajz, d. o. o.
Pekarna Adamič, d. o. o.
Pekarna Baškovč, d. o. o.
Pekarna Burnik, d. o. o.
Pekarna Geršak, d. o. o.
Pekarna Pečjak, d. o. o.
Pekarstvo Triler, d. o. o.
Peloz, d. o. o.
Perger 1757, d. o. o.
Perutnina Ptuj, d. o. o.
Petriot, d. o. o.
Petrol, d. d.
Pfeifer & Langen, d. o. o.
PharmaLinea, d. o. o.
Pivka, d. d.
Pivovarna Laško Union, d. o. o.
Pomurske mlekarne, d. d.
Posestvo Marof, d. o. o.
Povoli, d. o. o.
PP – AGRO, d. o. o.
PPS - Pekarne Ptuj, d. o. o.
Presad, d. o. o.
Ptujaska klet, d. o. o.
Puklavec Family Wines, d. o. o.
Racon, d. o. o.
Radenska, d. o. o.
Radgonske Gorice, d. o. o.
Ramuta Janko, s. p.
Rangus, d. o. o.
Remi, d. o. o.
Reprokolinska, d. o. o.
Res- Pons, d. o. o.
Reset pivovarna, d. o. o.
Ribogojstvo Goričar, d. o. o.
Robert Piskač, s. p.
Roiss, d. o. o.
Rojan, d. o. o.
Rokmar, d. o. o.
Rudnidis, d. o. o.

RWA Slovenija, d. o. o.
Sadjarstvo Blanca, d. o. o.
Sadjarstvo Slom, d. o. o.
Salinen Prosol, d. o. o.
Salus, d. o. o.
Sanofarm, d. o. o.
Sapidum, d. o. o.
Sastela, d. o. o.
Savinjska pivovarna, d. o. o.
Simon Simčič
SKZ Ljutomer Križevci, z. o. o.
Slovin International, d. o. o.
Smat, d. o. o.
Smodin, d. o. o.
Sporti, d. o. o.
Stojan Ščurek
Storck Adria, d. o. o.
Sunray, d. o. o.
Štajerc, d. o. o.
Marjan Maver, s. p.
Taste, d. o. o.
Tastepoint, d. o. o.
Time Brewery, d. o. o.
Tina, d. o. o.
Topp, d. o. o.
Tovarna pivovarna, d. o. o.
Trsnica Vrhpolje, z. o. o.
Urban Šink, s. p.
Valens Int., d. o. o.
VG Group, d. o. o.
VI-DA Studio, d. o. o.
Vinag 1847, d. o. o.
Vinakoper, d. o. o.
Vinakras, z. o. o.
Vinarstvo Lisjak
Vinska družba Slovenije, d. o. o.
Vinska hiša Bjana, Petra Sirk
Vipava 1894, d. o. o.
Vipi, d. o. o.
Vita Activus, d. o. o.
Vital Mestinje, d. o. o.

Vitis, d. o. o.
Vitiva, d. o. o.
Vizir, d. o. o.
Vladimir Fatur, d. o. o.
Voda 902, d. o. o.
Vojko Šušterič
Vopex, d. o. o.
Zadruga Dobrina, z. o. o.
Zavec Family Estate, d. o. o.
ZE-GO, d. o. o.
Zelenjava Forminka, d. o. o.
Žipo Lenart, d. o. o.
Žito, d. o. o.

Organigram

Delo sekcij, združenj in odborov

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

Združenje
za sadjarstvo

Boštjan Kozole, Evrosad d.o.o. Krško
Predsednik

dr. Vesna Miličič
Sekretarka

Združenje za sadjarstvo

Aktivni člani:

Evrosad d.o.o. Krško,
Sadjarstvo Ormož d.o.o.,
Sadjarstvo Blanca d.o.o.,
KGZ Sava z.o.o. Lesce,
Meja Šentjur d.d.,
Sadjarstvo SLOM d.o.o.,
Mirosan d.o.o.,
Mirovita d.o.o.,
Darsad d.o.o.,
Lesad d.o.o.,
Štajerc d.o.o.,
Boris Orešek

“ Slovensko sadjarstvo se sooča s številnimi izzivi in se nahaja na prelomni točki razvoja. V prihodnje bo potrebno naše aktivnosti usmeriti v prilagoditev sadjarstva na posledice podnebnih sprememb (postavitve mrež proti toči in namakalno-oroševalnih sistemov, obnova sadovnjakov), nujno poenostavitev birokratskih postopkov pri pridobivanju potrebnih dovoljenj, povečanje samooskrbe s kakovostnim slovenskim sadjem, ureditev zakonodaje s področja delovne in davčne politike. Prav tako je pomembno nadaljevati s promocijskimi aktivnostmi v okviru nacionalne promocije lokalnega sadja. V iskanju strateških rešitev na vse izzive bomo uspešni zgolj z aktivnim pristopom vseh ključnih akterjev v sektorju.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

V letu 2023 so bile aktivnosti Združenja usmerjene v spremembo zakonodaje s področja ukrepa sofinanciranja zavarovalnih premij v kmetijstvu, pripravo predloga zakona s področja sredstev za gnojenje, oblikovanje odloka o zagotavljanju nujne finančne pomoči za ublažitev premoženjske škode po poplavih in obravnavo kompromisnega predloga uredbe o trajnostni rabi fitofarmacevtskih sredstev. Aktivno smo sodelovali pri usklajevanju meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023-2027 in izvedbi nacionalnih promocijskih aktivnosti slovenskega sadja. Aktivno smo se udeleževali sestankov in strokovnih dogodkov (Prognosfruit 2023), za člane smo organizirali sadjarski posvet na sejm AGRA, sadjarsko-zelenjadarsko konferenco in strokovno sadjarsko ekskurzijo v Vojvodino.

Cilji v letu 2024

- reševanje izzivov na področju kmetijskih zavarovanj in davčne politike,
- organizacija in izvedba strokovnih in poljudnih dogodkov za člane na različne aktualne tematike s področja sadjarstva,
- sodelovanje pri oblikovanju predloga meril za izbor operacij v okviru strateškega načrta skupne kmetijske politike in spremljanje aktualnih razpisov in
- sodelovanje pri izvedbi promocijskih aktivnosti za sektor sadja.

Članstvo v mednarodnem združenju: Svetovno
združenje proizvajalcev jabolk in hrušk - World
Apple and Pear Association (WAPA)

Branko Virag, Skupina Panvita
Predsednik

Nina Barbara Križnik
Sekretarka

Združenje kmetijskih podjetij

Aktivni člani:

Evrosad, d. o. o.,
Farme Ihan – KPM, d. o. o.,
HPG Brežice, d. o. o.,
Jeruzalem Ormož – SAT, d. o. o.,
Kmetijstvo Črnci, d. o. o.,
Ljutomerčan, d. o. o.,
Meja Šentjur, d. d.,
Paradajz, d. o. o.,
PP – Agro, d. o. o.,
Radgonske gorice, d. o. o.,
Panvita kmetijstvo, d. o. o.,
Vinakoper, d. o. o.,
ŽIPO Lenart, d. o. o.
in KG Lendava d.d.

“ Kmetijska podjetja v zadnjih letih pestijo številni okoljski in politični izzivi. Da bi se z njimi čim učinkoviteje soočili, smo pri Združenju kmetijskih podjetij v letu 2023 aktivno sodelovali pri pripravi uredb in pravilnikov vezanih na Strateški načrt Skupne kmetijske politike po 2023. Prizadevamo si namreč, da bi bili ukrepi čim bolj ciljno usmerjeni k zagotavljanju večje prehranske varnosti države. Z ozirom na to, se že več let intenzivno ukvarjamo tudi z zemljiško politiko in zagotovitvijo osnovnega proizvodnega resursa za kmetijska podjetja. Če si želimo konkurenčnega slovenskega kmetijstva, ki bo zagotavljal zdravo in kakovostno hrano za jutri, mora politika pridelovalcem priti nasproti z razbremenitvijo davkov in prispevkov, kar podpiramo tudi v Združenju kmetijskih podjetij.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

V fokusu delovanja združenja je bila ponovno zemljiška in kmetijska zakonodaja. Sodelovali smo pri pripravi in usklajevanju uredb in pravilnikov vezanih na SN SKP po 2023. Prizadevali smo si za spremembo Strateškega načrta po 2023, da se meja 800.000 € sofinanciranja v petletnem obdobju dvigne na 3,5 mio €. Nadaljevali smo s pripravo predloga za zemljiško zakonodajo, ter bili aktivni na področju preprečevanja sive ekonomije in dela na črno. Med drugim smo naslovili problematiko sezone delovne sile ter lažjega dostopa do delavcev. Veliko pozornosti smo namenili tudi razbremenitvi davkov in prispevkov v kmetijstvu ter izenačitvi obdavčitve pravnih in fizičnih oseb v panogi kmetijstva. Aktivno smo sodelovali v razpravah glede predloga EU o zmanjšanju uporabe fitofarmacevtskih sredstev po letu 2030 na občutljivih območjih. Velik poudarek je bil namenjen tudi ukrepom pomoči ob poplavah.

Cilji v letu 2024

- postopen prehod v krožno gospodarstvo, pametno in odporno kmetijstvo,
- izenačitev obdavčitev kmetijskih gospodarstev, ki so organizirana kot podjetja in kmetijskih gospodarstev, ki delujejo kot družinske kmetije,
- aktivno delo na zemljiški zakonodaji in SN SKP 2023-2027 ter definiranje aktivnega kmeta v Zakonu o kmetijstvu,
- izboljšanje ugleda in pomena kmetijskih podjetij pri strokovni in širši javnosti ter aktivnosti na področju preprečevanja sivega trga in dela na črno,
- pohitritev postopkov pridobivanja okoljevarstvenih dovoljenj.

Drago Belec, Cornus d.o.o.
Predsednik

dr. Vesna Miličič
Sekretarka

Članstvo v evropskem združenju: Evropsko zdru-
ženje proizvajalcev svežih proizvodov - European
Fresh Produce Association (FRESHFEL EUROPE)

Združenje pridelovalcev v sodobnih rastlinjakih

Aktivni člani:

Cornus d.o.o.,
Darsad d.o.o.,
Panorganix d.o.o.,
Panvita d.o.o.,
Paradajz d.o.o.

“Pridelava v sodobnih rastlinjakih z ostalimi načini pridelave predstavlja pomemben vzvod za povečanje samooskrbe z zelenjavo in vrtninami v slovenskem prostoru. Člani združenja smo preskočili navidezno medsebojno konkurenčnost in si prizadevamo za krepitev medsebojnega sodelovanja ter enakovredno obravnavo z ostalimi panogami pridelave hrane, saj je dobro znano, da je možno iz enote površine v sodobnih rastlinjakih potegniti tudi 30 kratnik vrednosti v primerjavi s klasično pridelavo. Še naprej se bomo zavzemali za nujno potrebno poenostavitev birokratskih postopkov za pridobivanje različnih dovoljenj in dvig ugleda naše panoge v družbi. Za nadaljnji razvoj potrebujemo predvsem spodbudno poslovno okolje, ki bo usmerjeno v trajnostne, okoljske in družbeno sprejemljive načine kmetovanja.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

V prvem letu delovanja združenja smo aktivno sodelovali pri usklajevanju pripomb na osnutek pravilnika o evidenci pridelovalcev zelenjave in zelišč ter usklajevanju meril za izbor operacij v okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023-2027. Udeležili smo se srečanja s kmetijsko ministrico, letnega srečanja članov Freshfel Europe v Bruslju in ostalih strokovnih dogodkov. Za člane smo organizirali prvi zelenjadarski posvet na sejmu AGRA, strokovno zelenjadarsko ekskurzijo v Italijo in sadjarsko-zelenjadarsko konferenco. Konec leta pa smo izvedli sestanek s člani sektorskega odbora za vrtnine, kjer smo izvolili vodstvo in začrtali aktivnosti za pripravo specifikacije »Izbrana kakovost - Slovenija«. To predstavlja pomemben korak k promociji slovenske zelenjave.

Cilji v letu 2024

- reševanje problematike izkoriščanja obnovljivih virov energije za pridelavo zelenjave,
- priprava osnutka za specifikacijo izbrana kakovost za zelenjavo,
- organizacija in izvedba strokovnih in poljudnih dogodkov za člane na različne tematike s področja pridelave v sodobnih rastlinjakih in
- sodelovanje pri oblikovanju predloga meril za izbor operacij v okviru strateškega načrta skupne kmetijske politike in spremljanje aktualnih razpisov.

Brigita Vindiš Zelenko,
Perutnina Ptuj d.o.o
Predsednica

Nina Barbara Križnik
Sekretarka

Članstvo v evropskem združenju: Evropsko
združenje proizvajalcev bioplina – European
Biogas Association (EBA)

Združenje proizvajalcev krmil

Aktivni člani:

Dobrodej, d. o. o.,
Jata Emona, d. o. o.,
Jeruzalem Ormož – SAT, d. o. o.,
Pivka perutninarstvo, d. d.,
Perutnina Ptuj, d. o. o.,
PP-Agro, d. o. o.,
Panvita kmetijstvo, d. o. o.

“ Proizvajalci krmil smo pomembni deležniki pri zagotavljanju živil živalskega izvora. Tudi od nas je odvisno, ali bodo končni produkti za potrošnika varni in kakovostni, zato smo pri Združenju proizvajalcev krmil v letu 2023 pričeli s pripravo Smernic dobre proizvodne prakse v proizvodnji krmil ter, tako kot že več let zapored, organizirali izobraževanja za naše tehnologe. Trajnostna krma je prihodnost, zato se proizvajalci krmil osredotočamo na vse tri stebre trajnostnega razvoja. Najbolj pa smo ponosni na našo družbeno odgovorno poslovanje, saj odkupimo zajeten delež slovenske pšenice, ječmena, koruze in ostalih žit, ter s tem pripomoremo k dobremu delovanju slovenske žitne verige, obdelanosti podeželja in stabilnemu dohodkovnemu položaju slovenskih kmetov.

-izjava predsednice

Aktivnosti v letu 2023

V letu 2023 smo se po vzoru evropskega združenja za krmila FEFAC lotili priprave nacionalnih Smernic dobre proizvodne prakse krmil, ki smo ga usklajevali tudi z Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. V sodelovanju z Upravo smo organizirali tudi izobraževanje o novostih na področju krmne zakonodaje. Druge obravnavane tematike združenja so bile vezane predvsem na trajnostni razvoj, stanje na trgu, prehrano živali in inovacije ter varnost krme. Aktivno smo sodelovali tudi v razpravah žitne verige. Združenje je zastopalo stališča proizvajalcev krmil ter zbiralo različna statistična poročila na nacionalni, evropski in globalni ravni, kar je zelo pomembno za nadaljnji strateški razvoj panoge.

Cilji v letu 2024

- ureditev transporta žit po železnicah in izgradnja dodatnih silosnih kapacitet,
- organizacija Žitne konference 2024, obisk sejma Eurotier in zaključek priprave HACCP smernic (kodeks),
- 2 krat letno izobraževanje za tehnologe o aktualnih zakonodajnih spremembah in označevanju krme,
- vzpostavitev e-novičnika
- okoljske teme, prehod na krožno gospodarstvo, certifikat odgovorne soje, sodelovanje z Evropskim združenjem proizvajalcev krmil FEFAC, sodelovanje z raziskovalnimi institucijami ter iskanje inovativnih rešitev znotraj panoge.

Matic Majcenovič, Mlinotest d.d.
Predsednik

Nina Barbara Križnik
Sekretarka

Združenje za mlinarstvo

Aktivni člani:

Mlin Katič, d. o. o.,
Mlin Korošec, d. o. o.,
Mlinopek, d. d.,
Mlinotest, d. d.,
Štupnikov Mlin – Marjan Maver, s. p.,
Žito, d. o. o.

“ Mlinarska industrija je tradicionalna panoga, ki pa v zadnjih letih postaja čedalje bolj inovativna, čemur sledijo tudi slovenska mlinarska podjetja. Da bi lahko nadaljevali in nadgrajevali svoje poslovanje, potrebujemo tudi izboljšavo trenutne infrastrukture. Pri Združenju za mlinarstvo si intenzivno prizadevamo za povečanje silosnih kapacitet ter možnost transporta žita po železnicah, s čimer bi naredili tudi korak naprej k bolj trajnostnemu poslovanju. Naše delovanje je usmerjeno pretežno k domačemu kupcu, zato si želimo tudi boljše prepoznavnosti in veljave pri slovenskem potrošniku. S tem namenom nadaljujemo svoje aktivnosti za vzpostavitev sheme 'Izbrana kakovost – Slovenija' za žitni sektor.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

Leto 2023 je zaznamovalo predvsem usklajevanje in priprava specifikacije za shemo Izbrana kakovost - Slovenija za žitni sektor, ki je bila potrjena meseca maja 2023. Pomembne aktivnosti združenja so bile na področju transporta žit po železnicah in povečanju silosnih kapacitet. Vse to bo prispevalo k manjšemu okoljskemu odtisu ter s tem k trajnostnemu poslovanju sektorja. Zastopali smo stališča mlinarjev ter zbirali statistična poročila, ki so pomembna za razvoj in usmeritve sektorja. Organizirali smo tudi Žitno konferenco 2023 ter spremljali novosti, napovedi in trende pri okoljski zakonodaji.

Cilji v letu 2024

- implementacija specifikacije Izbrana kakovost - Slovenija za žitni sektor,
- ureditev transporta žit po železnicah in izgradnja dodatnih silosnih kapacitet,
- organizacija žitne konference 2024,
- sodelovanje z evropskim združenjem EFM,
- izboljšanje delovanja slovenske žitne verige in prehod na trajnostno poslovanje.

Silvester Pečjak, Pekarna Pečjak d.o.o.
Predsednik

Barbara Rupnik
Sekretarka

Zdrúženje za pekarstvo

Aktivni člani:

Conditus d.o.o.,
Don don d.o.o.,
Hlebček d.o.o.,
Mercator IP d.o.o.,
Mlinopek d.d.,
Mlinotest d.d.,
Pekarna Pečjak d.o.o.,
Reprokolinska d.o.o.,
Žito d.o.o..

“ Pekarska podjetja si želimo enakopravne obravnave glede možnosti odprtja pekarn ob nedeljah in praznikih. Velik izziv je tudi pomanjkanje ustreznega kadra. Specifikacija Izbrana kakovost za žita je bila s strani Evropske komisije končno potrjena. Upam, da bo to dolgoročno prispevalo k večji pridelavi kakovostnega slovenskega žita in tudi krepitvi položaja slovenskih pekarskih izdelkov na domačem trgu.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

Spremljali smo novosti, napovedi in trende pri okoljski zakonodaji ter usklajevali predlog spremembe Pravilnika o kakovosti izdelkov iz žit in Pravilnika o kakovosti pekarskih izdelkov. Sodelovali smo v Strokovnem odboru in Upravnem odboru AIBI ter pripravljali različna tržna poročila in ostale statistične informacije po potrebi članov. Sodelovali smo na Žitni konferenci in Simpoziju Mlinarstvo in pekarstvo. Prizadevali smo si za potrditev Specifikacije Izbrana kakovost za žita, ki je bila v maju odobrena s strani Evropske komisije. Člani združenja so bili aktivni pri izvajanju zavez odgovornosti, na senzorčnem ocenjevanju izdelkov s področja pekarsstva, slaščičarstva in testeninarstva ter v Partnerstvu za polnoznate izdelke.

Cilji v letu 2024

- priprava na izvajanje sheme Izbrana kakovost za žita ter vstop sektorja v nacionalno promocijo,
- izpolnjevanje zavez za zmanjšanje količine soli in povečanje polnozrnatih sestavin,
- optimizacija javnega naročanja pekarskih izdelkov in
- spremljanje stanja in usklajevanje na področju transportne embalaže.

Tomaž Žnidarič,
Ljubljanske mlekarne d.o.o.
Predsednik

Barbara Rupnik
Sekretarka

Združenje za mlekarstvo

Aktivni člani:

Ekolat d.o.o.,
Ljubljanske mlekarne d.o.o.,
Loška mlekarne - KGZ z.o.o. Škofja Loka,
Mlekarna Celeia d.o.o.,
Mlekarna Krepko - Kele&Kele d.o.o.,
Mlekarna Planika d.o.o.,
Pomurske mlekarne d.d.

“ Kljub umiritvi razmer po burnem obdobju je bil v lanskem letu mlekarški sektor podvržen pritiskom zaradi nadzora nad cenami najbolj priljubljenih živil. Členi v verigi smo kljub temu uspeli zagotoviti visoko kakovostne in dostopne mlečne izdelke. Iz tega izhaja naš najpomembnejši izziv za prihodnost: pri potrošnikih doseči zavedanje, da kakovostne lokalne in trajnostno pridelane hrane ni mogoče proizvesti po nizkih cenah, saj to dolgoročno vodi v rahljanje domačih živilskih verig in grožnjo prehranski suverenosti. Pri tem potrebujemo podporo vseh deležnikov: od kmetov, vlade, medijev, potrošnikov in evropskih institucij.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

Mlekarska konferenca je bila posvečena resnicam in zmotam o mleku ter trajnostnim temam, kot so dobrobit živali, zmanjševanje emisij toplogrednih plinov pri priraji mleka, trajnostna preobrazba in družbeno odgovorne zaveze. Sodelovali smo v delovnih skupinah in odborih pri EDA, med drugim tudi na temo prenove specifičnih pravil za mleko in mlečne izdelke pri izračunu okoljskega odtisa. Organizirali smo predstavitev v zvezi izvajanjem Uredbe o zmanjševanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje ter pričeli s pregledom stanja na področju embalaže. Zbirali smo statistične podatke s področja mlekarstva ter z MKGP in sektorskim Odborom za mleko sodelovali pri nacionalni promociji mleka in mlečnih izdelkov.

Cilji v letu 2024

- spremljanje razpisov in uspešnejše koriščenje podpornih ukrepov za investiranje,
- vzpostavitev in delovanje Delovne skupine za trajnost,
- Mlekarski forum s konstruktivno razpravo deležnikov mlekarstva verige,
- spremljanje stanja in usklajevanje na področju transportne embalaže in
- uspešno nadaljevanje nacionalne promocije mleka in mlečnih izdelkov.

Ana Mikuž, Avemed d.o.o.
Predsednica

Tamara Srdarev Smole
Sekretarka

Združenje za prehranska dopolnila

Aktivni člani:

Aglea d. o. o.,	Hafesan d. o. o.,
Algena d. o. o.,	Inslab d.o.o.,
Ars Pharmae d. o. o.,	Jata Emona d. o. o.,
Avedmed d. o. o.,	Medex d. o. o.,
Bimedia d. o. o.,	Medicinalis d. o. o.,
Bio pak d. o. o.,	MPG LAB d. o. o.,
Biostile d.o.o.,	MycoMedica d. o. o.,
BV & S d. o. o.,	NN International d. o. o.,
EwoPharma d. o. o.,	PharmaLinea d. o. o.,
Fitosan d. o. o.,	RES-PONS d. o. o.,
Heiltropfen Lab d. o. o.,	Sanofarm d. o. o.,
SALUS, Veletrgovina d. o. o.,	Valens Int, d. o. o.,
Atlantic Droga Kolinska d. o. o.,	VI-DA Studio d. o. o..

“Združenje za prehranska dopolnila vsako leto združuje več članov, ki si prizadevamo slediti skupnemu poslanstvu - postati aktiven sogovornik članov pri državnih institucijah, izboljšati podobo prehranskih dopolnil v medijih, v komunikaciji z vladnimi organi in strokovno javnostjo. V ta namen je reden strokoven dialog z vladnimi predstavniki in njim sorodnimi inštitucijami, ki ga je združenje postavilo in ga redno neguje, ključnega pomena za uspešnost tega cilja. V letu 2023 pa smo okrepili tudi delo na aktivnostih, usmerjenih v boljšo ozaveščenost članov ter javnosti.

-izjava predsednice

Aktivnosti v letu 2023

Nadaljevala se je iniciativa „Tveganje bolje obvladujemo skupaj“, katere namen je ohranjati strokovno diskusijo z vladnimi predstavniki, ki delujejo na področju prehranskih dopolnil, in s tem izboljšati stanje na trgu. Okrepile so se tudi aktivnosti, namenjene splošni populaciji. V ta namen so na spletni strani evropskega združenja objavljena kratka obvestila o prehranskih dopolnilih, ki so bila na LinkedIn strani GZS-ZKŽP deljena tudi preko kampanje »Kaj so prehranska dopolnila in kako delujejo?«. Potekala je tudi redna izmenjava informacij glede novosti, ki so pomembne za člane tega združenja (posamezne sestavine, aditivi, onesnaževala, označevanje, nova živila ipd.). Obenem so potekala tudi individualna svetovanja s tega področja (skupaj jih je bilo v 2023 za to združenje izvedenih 75).

Cilji v letu 2024

- nadaljevanje iniciative „Tveganje bolje obvladujemo skupaj“
- redni sestanki z vladnimi predstavniki in inštitucijami,
- izboljšanje percepcije o prehranskih dopolnilih
- biti pomemben sogovornik za področje prehranskih dopolnil v splošni javnosti
- povečanje zaupanja v delo in poslanstvo združenja
- strokovni novičnik s področja prehranskih dopolnil

Marian Šefčovič, Radenska d.o.o.
Predsednik

Petra Medved Djurašinović
Sekretarka

Evropsko združenje proizvajalcev brezalko-
holnih pijač - Soft drinks Europe (UNESDA) in
Evropsko združenje proizvajalcev mineralnih
vod - Natural Mineral Waters Europe (NMWE)

Zdrúženje industrije pijač

Aktivni člani:

Atlantic Droga Kolinska d.o.o.,
Bio-Sad d.o.o.,
Coca-Cola HBC Slovenija d.o.o.,
Costella d.o.o.,
Dana d.o.o.,
Fructal d.o.o.,
Nektar Natura d.o.o.,
Pivovarna Laško Union d.o.o.,
Radenska d.o.o.,
Roiss d.o.o.,
Vipi d.o.o.,
Vital Mestinje d.o.o.

“Tudi v letu 2023 je sektor pijač aktivno in proaktivno pristopil k oblikovanju stališč in implementaciji aktivnosti na različnih strateških področjih. Za zelo pomembno aktivnost se kaže udejanjanje zavez odgovornosti v praksi in s tem povezano transparentno poročanje o napredku sektorja. Vztrajno zmanjšujemo vsebnost sladkorja v brezalkoholnih pijačah, razvijamo nove izdelke v skladu s prehranskimi trendi in odgovorno oglašujemo. Drugo področje, kjer je bil sektor zelo proaktiven je področje ravnanja z embalažo, saj smo uspešno zaključili obsežno študijo, ki podaja izhodišča za vzpostavitev kavcijskega sistema v Sloveniji. Sklenili smo številna partnerstva, tako z vladnimi kot tudi nevladnimi organizacijami. Z vzpostavitvijo rednega dialoga z ministrstvi Vlade RS pa smo se še bolj aktivno podali na pot udejanjanja trajnosti in uvajanju krožnega gospodarstva v našem sektorju.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

Zdrúženje je izvajalo aktivno promocijo rezultatov analize ravnanja z odpadno plastično embalažo zainteresirani strokovni javnosti ob številnih priložnostih in dogodkih. Na temo kavcijskega sistema za ločeno zbiranje embalaže pijač smo stopnjevali aktivnosti in komunikacijo do strokovne javnosti, Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, nevladnih organizacij, trgovcev, drugih deležnikov in medijev. Glavna aktivnost v povezavi s tem je bila finalizacija študije vzpostavitve kavcijskega sistema za ločeno zbiranje embalaže pijač za Slovenijo z mednarodnim strokovnjakom. Udeležili smo se strokovnega ogleda modela podjetja Lidl v Nemčiji. Spremljali smo novosti v zakonodaji s področja embalaže (uredba SUP, stroški smetenja, proizvajalčeva razširjena odgovornost, Uredba o embalaži in odpadni embalaži) ter dali poudarek na redno korespondenco s strokovnjaki z resornega ministrstva. Aktivno smo zastopali interese sektorja tudi na sestankih evropskih združenj UNESDA in NMWE.

Cilji v letu 2024

- konstruktiven dialog z vsemi ministrstvi, na ključnih tematskih sektorskih področjih – ravnanje z embalažo, zapiranje zanke embalaže pijač, trajnostno upravljanje z vodami in zaveza odgovornosti,
- proaktivno in odgovorno delovanje združenja,
- proaktivno sodelovanje pri sooblikovanju zakonodaje na nacionalnem nivoju za večjo konkurenčnost sektorja preko boljše regulative,
- transparentno in s podatki podprto komuniciranje s širšo zainteresirano in strokovno javnostjo.

Andrej Sluga, Byra d.o.o. - Reservoir Dogs
Predsednik

Rok Kregar, Pivovarna Laško Union d.o.o.
Jože Podobnik, MSOS s.p. - Pivovarna Zajc
Podpredsednika

Dea Bergant
Sekretarka

Članstvo v evropskem združenju: Evropsko
združenje pivovarjev - The Brewers of Europe

Združenje slovenskih pivovarn

Aktivni člani:

Alen Zarič s.p.,
Lobik, Alvita d.o.o. - Loo-blah-nah,
Byra d.o.o. - Reservoir Dogs,
Green Gold d.o.o.,
Maister d.o.o.,
MSOS - Jože Podobnik s.p. - Pivovarna Zajc,
Pivovarna Laško Union d.o.o.,
Reset pivovarna d.o.o.,
Pivovarna Racon d.o.o. - Crazy Duck,
Savinjska pivovarna d.o.o. – Clef, Taste d.o.o.
- Pivovarna Over Mura,
Time Brewery d.o.o.,
Tovarna pivovarna d.o.o. – Tektonik,
Vizir d.o.o.,
Vladimir Fatur d.o.o. - Pivovarna Maribor,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

“Veseli me, da smo v letu 2023 uspešno lansirali projekt BeerPass Slovenia, saj si želimo vlogo piva v slovenskem turizmu še dodatno okrepiti. Poleg tega pa želimo ljudi še dodatno informirati, jim približati odgovorno uživanje alkohola, dvigniti kulturo pitja piva ter jih obenem tudi pobližje spoznati s ponudbo piv z nižjo stopnjo alkohola. Ob vsem tem pa ostajamo zvesti skupni viziji trajnostne, kakovostne proizvodnje in trženja piva doma in v tujini.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

V letu 2023 je bila glavnina aktivnosti usmerjena predvsem v lansiranje projekta BeerPass Slovenia, ki potrošnike vodi do pivovarn širom Slovenije in jim omogoča, da se spoznajo s pivi različnih stilov ter jih spodbuja k obisku glavnih znamenitosti krajev, v katerih so pivovarne, in tistih na poti do njih. Lansiranje projekta je potekalo ob praznovanju Mednarodnega dneva piva v Reset pivovarni d.o.o. v Brežicah, ki je v ta namen zvarila posebno pivo. V okviru dogodka je bil poudarek namenjen tudi spodbujanju potrošnikov k zmernemu in odgovornemu pitju piva. Aktivno smo zastopali interese združenja tudi na sestankih evropskega združenja Brewers of Europe.

Cilji v letu 2024

- nadaljnja promocija projekta BeerPass Slovenia,
- organizacija in izvedba Mednarodnega dneva piva,
- spodbujanje potrošnikov k zmernemu in odgovornemu pitju ter poseganju po pivu z nižjo stopnjo alkohola in
- širjenje prepoznavnosti pivovarjev v Sloveniji.

Gorazd Bedenčič,
Puklavec Family Wines d.o.o.
Predsednik

Jure Grubar, Klet Krško z.o.o.
Podpredsednik

mag. Tina Buh
Sekretarka

Članstvo v evropskem združenju: Evropsko zdru-
ženje vinarskih podjetij - Comité Européen des
Entreprises Vins (CEEV)

Združenje slovenskih vinarjev

Aktivni člani:

Klet Brda z.o.o.,
Puklavec Family Wines d.o.o.,
Radgonske gorice d.o.o.,
Vinakoper d.o.o.,
Vinakras z.o.o.,
KZ Krško z.o.o. (Klet Krško),
Posestvo Marof d.o.o.,
KZ Metlika z.o.o. (Vinska klet Metlika),
Ptujška klet d.o.o.,
Vipava 1984 d.o.o.,
Mare Santo d.o.o.,
Sporti d.o.o. (Vina Zajc)

“Leto 2023 je bilo za vinogradnike zelo zahtevno. V povprečju so bile količine pridelanega grozdja nižje kot v predhodnih letih zaradi izredno nestabilnega vremena. Dodatno negativno selekcijo pa je naredila še bolezen ameriškega škržata (trsna rumenica), ki je žal poskrbela, da se je velikost vinogradniških površin spet zmanjšala. Trenutna ocena je, da ima Slovenija že manj kot 12.000 ha vinogradniških površin. Podpore za marketinške aktivnosti na tujih trgih je manj, zato smo v primerjavi z močno promocijo sosednjih držav kar hendikepirani. Potrebno je sprejeti ukrepe za zaježitev prodaje vina na sivem trgu. Smo se pa vinarji in vinogradniki začeli širše medsebojno povezovati in sodelovati, zato sem pozitivno usmerjen v prihodnost. Upam, da bomo tudi s pozitivnim pristopom države ter njeno podporo lahko v prihodnje še uspešneje postavili slovenska vina na svetovni vinski zemljevid.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

Združenje slovenskih vinarjev je osrednjo pozornost namenilo zatiranju zlate trsne rumenice in iskanju pomoči za vinogradnike in vinarje, ki so svoje vinograde morali izsekati. Pomagali smo pripravljati zakonodajne okvire za pomoč in izvedbene ukrepe za preprečevanje zlate trsne rumenice. Aktivno smo sodelovali pri pripravi sprememb Zakona o vinu in pripravi uredbe in meril za izvajanje intervencij iz Strateškega načrta skupne kmetijske politike po 2023. Pomembne aktivnosti so potekale tudi na področju implementacije novosti glede označevanja vina. Za podjetja smo organizirali delavnice, izobraževanja in individualna svetovanja. Slovenija je gostila letno skupščino Evropskega združenja vinarjev CEEV, ki je osrednji dogodek evropskih vinogradnikov in vinarjev. Veliko naporov je bilo vloženih v pripravo promocijskih aktivnosti sektorja na domačem trgu v okviru Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov.

Cilji v letu 2024

- nadaljevali bomo z aktivnostmi za zatiranje zlate trsne rumenice in iskanje ustreznih rešitev,
- sodelovali pri spremembah in pripravi sektorске zakonodaje,
- razvijali podlage za izvajanje promocijskih aktivnosti na domačem in tujih trgih,
- seznanjali člane o novostih na področju intervencij SKP, zakonodaje o označevanju in trajnostnostnih vsebin in
- krepili sodelovanje članov v celotni verigi in promovirali Slovenijo kot vinsko destinacijo.

Boštjan Marušič, Broken Bones d.o.o.
Predsednik

dr. Petra Medved Djurašinović
Sekretarka

Združenje za žgane pijače

Aktivni člani:

Berryshka, d.o.o.,
Beyond Mura Distillery, proizvodnja pijače, Jernej Horvat s.p.,
Bio-Sad d.o.o.,
Broken Bones d.o.o.,
Dana d.o.o.,
Destilarna Laske - Biterra d.o.o.,
Destilarna Svarog - Bojan Lunežnik s.p.,
Evrosad d.o.o.,
Fructal d.o.o.,
GinBrin – Erik Sarkič s.p.,
Kazaro d.o.o.,
KFI d.o.o.,
Kiss of immortality d.o.o.,
Irena Pavlinjek, dopolnilna dejavnost na kmetiji,
Petriot d.o.o.,
Ptujška klet d.o.o.,
Sadjarstvo Ficko,
Marinko Rodica, Vipi d.o.o.,
Vojko Šušterič,
22:22 d.o.o. – Chicken Valley Distillery

“Združenje je v letu 2023 nadaljevalo s postavljanjem usmeritev in iskanjem možnih načinov za njihovo uresničitev. Primarno smo delali na članih, pridobivanju novih, na iskanju sinergij in opredelitvi skupnih prioritarnih področij. Raziskovali smo možnosti za skupinske sejemske predstavitve v tujini. Kar nekaj časa pa smo v zaključku leta in v začetku 2024 namenili pogovorom s predstavniki različnih ministrstev glede usmeritev trošarinske politike v Sloveniji in strokovnem argumentiranju neutemeljenosti vladne pobude za dvig trošarine na pivo in žgane pijače.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

V letu 2023 so se združenju pridružili številni novi člani, kar je pomembno predvsem iz vidika dviga reprezentativnosti sektorja. Glavne aktivnosti so bile usmerjene v dvig zaupanja članov in razumevanja delovanja združenja, obveščanje o prednostih in reševanje konkretnih izzivov posameznega podjetja. Združenje je bilo soorganizator izobraževalnega seminarja na temo oglaševanja in označevanja žganih pijač, kjer smo gostili številne strokovnjake. Člani so preučili možnosti skupinskih sejamskih nastopov in aktivno sodelovali pri spremembah specifikacij za tradicionalne žgane pijače. Na številnih priložnostih so promovirali delovanje združenja in se skušali uveljaviti kot kredibilen strokovni sogovornik do pristojnih institucij in ministrstev.

Cilji v letu 2024

- strokovno in interesno povezovanje članov, z namenom olajševanja in spodbujanja dejavnosti članov ter izboljševanje in povečevanje njihove gospodarske dejavnosti,
- izvajanje dejavnosti, ki bodo opredeljene z letnim programom dela in s sklepi združenja, v skladu s poslovníkom,
- aktivnosti združenja bodo izhajale iz treh osnovnih ciljev delovanja združenja, ti so vpliv na pristop pristojnih organov, vpliv na kakovost žganih pijač in zaupanje v delo in poslanstvo združenja.

Matjaž Durič, Panvita Ekoteh, d. o. o.
Predsednik

Nina Barbara Križnik
Sekretarka

Članstvo v evropskem združenju: Evropsko
združenje proizvajalcev bioplina – European
Biogas Association (EBA)

Sekcija proizvajalcev bioplina

Aktivni člani:

Panvita Ekoteh, d. o. o.,
Koto, d. o. o.,
Perutnina Ptuj, d. d.,
Petrol, d. d.,
Panonia Bio Gas d.o.o.

“Trajnostni razvoj je pereča tema in veseli me, da ga pri Sekciji proizvajalcev bioplina naslavljamo že od vsega začetka našega obstoja. Evropska politika si intenzivno prizadeva za zeleni prehod, k čemur s svojim delovanjem doprinesejo tudi bioplinarne. Žal pa moramo proizvajalci bioplina na nacionalnem nivoju, zaradi nerazumevanja javnosti in politike, da delujemo po principu krožnega gospodarstva, večkrat braniti svoj obstoj. Pri Sekciji proizvajalcev bioplina si zato, poleg zagotavljanja konkurenčnega poslovnega okolja za bioplinarje, prizadevamo tudi za izboljšanje ugleda bioplinarn v javnosti. V letu 2023 smo se aktivno odzvali tudi na Zakon o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije. Pomemben dosežek Sekcije pa je bil, da je uporaba digestata na njivskih površinah vključenih v ukrepe KOPOP ponovno dovoljena.

-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

Sekcija proizvajalcev bioplina je v letu 2023 osrednjo pozornost namenila vprašanju, kako vzpostaviti proizvodnjo biometana v Sloveniji, katere so ključne ovire za investicije in kakšne so tržne priložnosti. Večji del aktivnosti smo namenili spremljanju novosti s področja energetike ter usklajevanju Zakona o nujnem posredovanju za obravnavo visokih cen energije. Spremljanje stanja v bioplinarnah in analiza statističnih poročil pa sta pomembni aktivnosti z vidika usmerjanja prihodnjih politik.

Cilji v letu 2024

- prizadevanja za oblikovanje ustrezne zakonodaje in naložb, ki bodo omogočile polno izkoriščenost potencialov,
- izboljšanje poslovnega okolja in konkurenčnejši položaj bioplinarn na trgu,
- opozarjanje na pomen ohranjanja bioplinarskih naprav ter njihovih pozitivnih vplivov na okolje in družbo,
- vzpostavitev e-novičnika,
- zastopanje skupnih interesov na nacionalni in evropski ravni, kjer potrebujemo tesno sodelovanje vseh, tako Evropske komisije, držav članic in celotne verige bioplina in biometana,
- sodelovanje v projektih s področja biogospodarstva ter nadaljevanje konstruktivnega dialoga s strokovno in širšo javnostjo.

Monika Marin, Delamaris d.o.o.
Predsednica

mag. Jana Ramuš
Sekretarka

Odbor za varnost živil

Aktivni člani:

Agrogold d.o.o.,	Mlekarna Celeia d.o.o.,
Atlantic Droga Kolinska d. o. o.,	Mlekarna Planika d.o.o.,
Baron d.o.o.,	Mlinopek d.d.,
Celjske mesnine d.d.,	Mlinotest d.d.,
Dana d.o.o.,	Motor d.o.o. PE Mlekarna
Delamaris d.o.o.,	Beka,
Don don d.o.o.,	Nektar Natura d.o.o.,
Eta Kamnik d.o.o.,	Organa d.o.o.,
Fructal d.o.o.,	Panvita Agromerkur,
Gea d.d.,	Panvita MIR d.d.,
Hlebček d.o.o.,	Pekarna Pečjak d.o.o.,
Incom d.o.o.,	Perutnina Ptuj d.o.o.,
Jata Emona d.o.o.,	Pivka d.d.,
Konditor d. o.o.,	Pivovarna Laško Union
Kras d.o.o.,	d.o.o.,
Ljubljanske mlekarne d.o.o.,	Pomurske mlekarne d.d.,
Medex d.o.o.,	PPS-Pekarne
Meja Šentjur d.d.,	Ptuj d.o.o.,
Mercator Emba d.d.,	PRESAD d.o.o.,
Mercator IP d.o.o.,	Radenska d.o.o.,
Meso Kamnik d.d.,	Tina d.o.o. ,
Mirovita d.o.o.,	Žito d.o.o.

“Smo sredi zahtevnih časov, ko je zaupanje posameznika v sisteme zelo nizko. Proizvajalci hrane žal nismo izjema. Potrošnik dvomi v vse. Tudi v varnost in kakovost hrane. Skrbni proizvajalci hrane se trudimo varnost in kakovost hrane z vsakim izdelkom vedno znova dokazovati. Zato je še toliko pomembnejša veriga v kateri delujemo. Skrbno od njive do mize. S kratkimi dobavnimi verigami, če je le mogoče. Osnova za proizvodnjo varne hrane so vedno znova dobro upravljanje z dejavniki tveganj, sledljivost, delo z dobavitelji ter odgovornost do naših zaposlenih. Vse to se odraža v varnih in kakovostnih izdelkih, ki jih slovenski proizvajalci vedno znova nudimo svojim potrošnikom.

Vse to so temelji kulture zagotavljanja varnosti živil, ki se odražajo v naših izdelkih. In samo s tem lahko gradimo zaupanje posameznika v varno hrano.
-izjava predsednice

Aktivnosti v letu 2023

Potekale so aktivnosti na področju kulture zagotavljanja varnosti živil, po metodi Franka Yiannasa iz ZDA, z namenom izboljšanja obvladovanja relevantnih dejavnikov tveganja, s ciljem narediti sistem bolj prijazen uporabniku, da ga lahko razumejo vsi zaposleni v živilskem podjetju. Potekali sta tudi dve delavnici, prvo je vodil Frank Yiannas, na temo kulture zagotavljanja varnosti živil. Člane smo redno seznanjali z aktualnimi vsebinami, ki se obravnavajo na nivoju FoodDrinkEurope in jim svetovali glede zagotavljanja varnosti živil v njihovih živilskih podjetjih. Preko različnih seminarjev/dogodkov smo sodelovali tudi s predstavniki Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Cilji v letu 2024

- spremljanje novosti na evropskem in nacionalnem nivoju,
- intenzivno sodelovanje z Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- aktivno članstvo v FoodDrinkEurope,
- delo na področju kulture zagotavljanja varnosti živil in
- harmonizacija (pristopi in razumevanje) na področju sistema upravljanja varnosti in kakovosti živil.

Mateja Tišler,
Ljubljanske mlekarne d.o.o.
Predsednica

mag. Tina Buh
Sekretarka

Odbor za razvoj človeških virov

Aktivni člani:

Dana d.o.o.,
Hlebček d.o.o.,
Incom d.o.o.,
Ljubljanske mlekarne d.o.o.,
Medex d.o.o.,
Mercator Emba d.d.,
Mlekarna Celeia d.o.o.,
Ptujška klet d.o.o.,
Radenska d.o.o.,
Skupina Don Don,
Skupina Farma Ihan,
Skupina Panvita
in Skupina Žito.

“Zavedamo se, da je agroživilska panoga ključna in pomembna ne le v stabilnih časih, temveč še posebej v obdobjih kriz, ko se izkaže kot nepogrešljivi del kritične infrastrukture. Ena od ključnih ugotovitev, s katero smo se soočili, je pomanjkanje privlačnosti te industrije med kandidati za zaposlitev, še posebej med mladimi. Zato smo se odločili, da je naša naloga usmerjena v dvig te privlačnosti in ozaveščanje o pomenu poklicev v živilstvu. Zavedamo se, da je to dolgotrajen proces, a verjamemo, da lahko s skupnimi močmi in s pravo strategijo dosežemo pomembne rezultate. V prihodnosti nameravamo nadaljevati s podobnimi inovativnimi pristopi ter sodelovanjem z industrijo in izobraževalnimi institucijami, da bi še naprej povečali privlačnost poklicev v kmetijsko-živilski industriji in zagotovili, da ostane ta panoga ključna in konkurenčna v slovenskem gospodarstvu.

-izjava predsednice

Aktivnosti v letu 2023

V zadnjem letu smo v okviru Odbora za razvoj človeških virov intenzivno posvetili promociji in krepitevi blagovne znamke delodajalcev ter poklicev v kmetijsko-živilski industriji. V tem kontekstu smo za člane odbora izvedli izobraževanje, osredotočeno na promocijo delodajalcev in poklicev v kmetijsko-živilski industriji. Eden od korakov v našem prizadevanju je bila odločitev za skupno predstavitev živilskih podjetij na Informativi 2024, sejmu srednjih šol in fakultet za mlade. V letu 2023 smo uspešno izvedli priprave in usklajevanje petih podjetij za to pomembno priložnost. Na področju kadrov in kompetenc sodelujemo v projektih FIELDs in I-RESTART.

Cilji v letu 2024

- nadaljevali bomo z aktivnostmi povezovanja podjetij, izmenjave dobrih praks in skupne promocije poklicev v živilstvu,
- sodelovali bomo s CPI pri prenovi poklicnih standardov v kmetijstvu in živilstvu in
- velik poudarek bo tudi na trajnostnosti in družbenemu vidiku.

Klement Valenčak,
Atlantic Droga Kolinska d. o. o.
Predsednik

Tamara Srdarev Smole
Sekretarka

Odbor za zakonodajo in označevanje živil

Aktivni člani:

Atlantic Droga Kolinska d.o.o.,	Mlekarna Celeia d.o.o.,
Celjske mesnine d.o.o.,	Mlekarna Planika d.o.o.,
Dana d.o.o.,	Mlinopek d.d.,
Delamaris d.o.o.,	Mlinotest d.d.,
Don Don d.o.o.,	Panvita d.d.,
Eta Kamnik d.o.o.,	Pekarna Pečjak d.o.o.,
Fructal d.o.o.,	Perutnina Ptuj d.d.,
Hlebček d.o.o.,	Pivka d.d.,
Incom d.o.o.,	Pivovarna Laško Union d.o.o.,
Jata Emona d.o.o.,	Pomurske Mlekarne d.d.,
Kras d.o.o.,	Presad d.o.o.,
Ljubljanske mlekarne d.o.o.,	Radenska d.o.o.,
Medex d.o.o.,	Sunray d.o.o.,
Mercator IP d.o.o.,	Tastepoint d.o.o.,
Mercator-Emba d.d.,	Tovarna olja Gea d.d.,
Meso Kamnik d.d.,	Žito d.o.o.

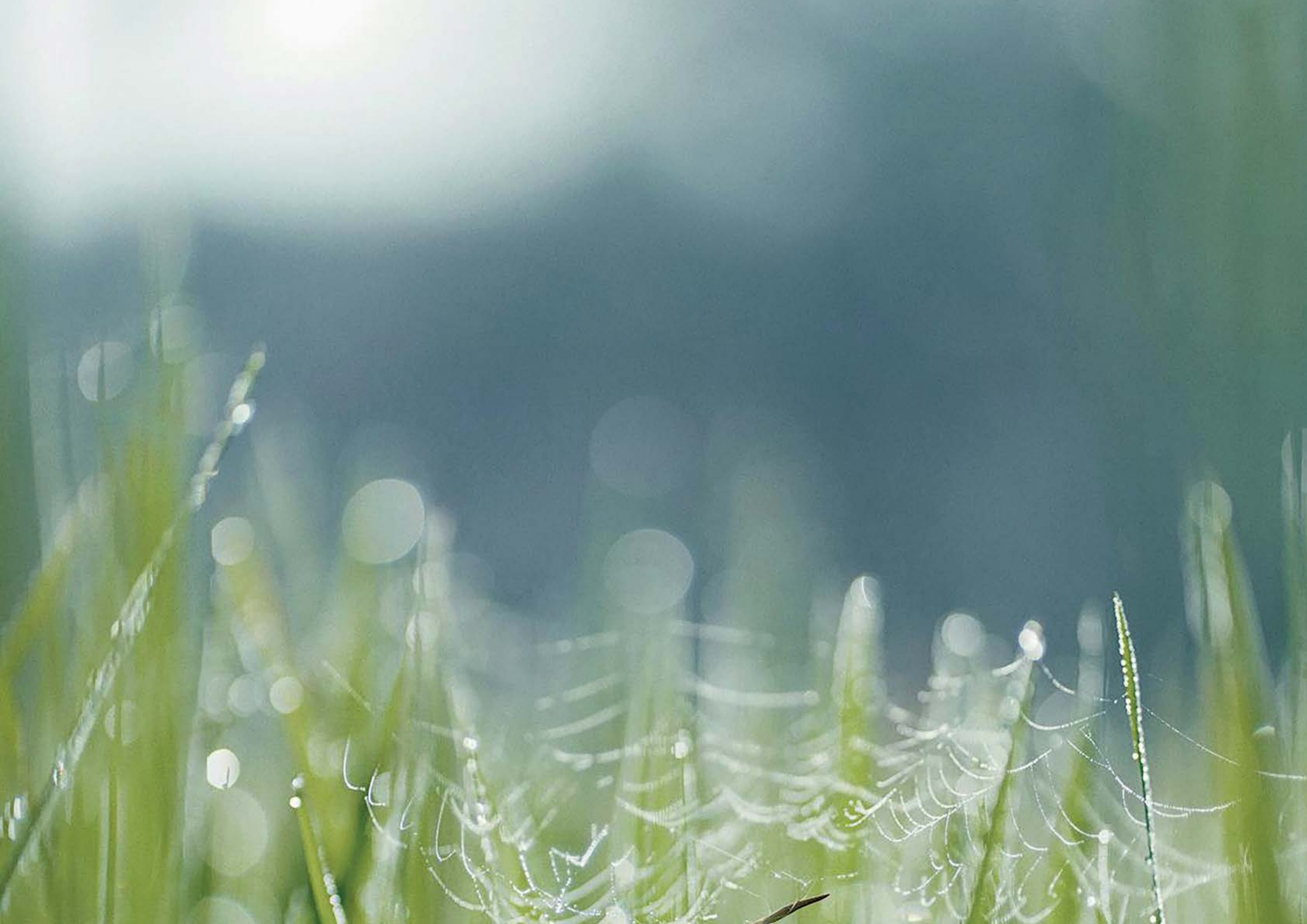
“ V 2023 so se nadaljevale redne seje Odbora, ki so doprinesle k informiranju članov o aktualnih novostih, izmenjavi mnenj in izkušenj ter tudi vplivale na spremembe določenih predpisov (npr. na predlog akta Evropske komisije glede spremembe navedbe datuma uporabnosti). Tudi sicer je opaziti, da je bila Evropska komisija morda preveč ambiciozna na področju prenove zakonodaje o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, katere realizacija se je sedaj zamaknila že drugo leto. V ospredje pozornosti pa nosilci živilske dejavnosti in seveda tudi Odbor vse bolj postavljamo trajnostne teme, kot so zelene trditve, trajnostni živilski sistem, sprememba embalaže, dobrobit živali ipd.
-izjava predsednika

Aktivnosti v letu 2023

Nadaljevalo se je spremljanje aktualnih ciljev Evropske komisije iz Strategije »od vil do vilic« glede označevanja hranilne vrednosti na prednji strani embalaže, spremembe datuma uporabnosti z idejo zmanjšanja zavržkov hrane, razširitve nabora kategorij živil, kjer bo postala navedba porekla obvezna, in postavitve profilov hranil. Odbor aktivno spremlja tudi novosti na področju trajnostnih trditvev (zelene trditve, dobrobit živali, trajnostni živilski sistem ipd.). Na nacionalnem nivoju je bilo v ospredju delo na t.i. »direktivah zajtrk«, ki zajemajo med, sadne sokove, nektarje, sadne džeme, želeje, marmelade ter dehidrirano konzervirano mleko. Na osnovi spremenjenih direktiv bo Slovenija morala posodobiti tudi obstoječe pravilnike. Aktivnosti sekretariata so se nadaljevale tudi na spremembi tehničnih specifikacij za žgane pijače z geografsko označbo, zaščiteno na nivoju EU (to so Brinjevec, Domači rum, Pelinkovec in Dolenjski sadjevec). S ključnimi deležniki pa so potekala tudi pogajanja glede sprememb Pravilnika o zagotavljanju sledljivosti porekla za nepredpakirano sveže, ohlajeno in zamrznjeno goveje, prašičje, ovčje, kozje in perutninsko meso.

Cilji v letu 2024

- informiranje članov Odbora o novostih s področja zakonodaje in označevanja živil ter izmenjava mnenj in izkušenj članov,
- sodelovanje s pristojnimi vladnimi organi in nevladnimi inštitucijami ter prizadevanje za pravočasno izmenjavo informacij in
- spremljanje, sodelovanje in vplivanje na vsebino nacionalnih in evropskih predpisov ter smernic s področja označevanja in kakovosti živil.

Vrh kmetijskih in živilskih podjetij

Osrednja tema 22. Vrha kmetijskih in živilskih podjetij z naslovom »Realni izzivi za prihodnost«, ki je potekal v Portorožu, so bile novosti na področju razvoja in prihodnjih trendov v živilsko predelovalni industriji.

Osredotočil se je na analizo slovenskega agroživilstva, konkurenčnost in produktivnost kmetijskih in živilskih podjetij ter govoril o politikah na področju proizvodnje hrane in prehrane ter o realnih izzivih, s katerimi se srečujejo podjetja.

Posebna pozornost je bila namenjena kulturi zagotavljanja varnosti živil, ki postaja osrednje vodilo v upravljanju podjetij in pametni proizvodnji hrane. O njej je spregovoril Frank Yianas, mednarodni strokovnjak, nekdanji namestnik direktorja FDA za prehransko politiko in odziv.

Strokovne vsebine je zaokrožila okrogla miza z naslovom »Med politikami in realnostjo«, na kateri so sodelovali strokovniki govorili o aktualnih temah, zlasti o verigi preskrbe

s hrano, težavah z delovno silo, pridobivanjem dovoljenj, trajnostni pridelavi in predelavi, pomenu živinoreje za Slovenijo in najnovejših aktivnostih vlade na področju prehranske politike in spremljanja cen živil.

Dogodek je sklenila podelitev nagrad »Naj živilsko podjetje 2023«, ki je letos potekala drugič v sodelovanju GZS – Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij in časnika Finance. Srečanja so se udeležili ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, številni predstavniki podjetij, predstavniki nevladnih organizacij s področja kmetijstva, izobraževalnih organizacij in medijev.

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA

Na razstavnem prostoru se je skupaj z GZS - Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij predstavilo 18 podjetij, naših članov.

Razstavni prostor so obiskali številni predstavniki slovenske živilskopredelovalne industrije, kmetijstva, vladnih in nevladnih organizacij, stanovskih zbornic ter izobraževalnih institucij.

Dogajanje na sejmu smo zaznamovali tudi s strokovnim programom in organizacijo številnih poslovnih srečanj. Najbolj odmevni so bili prvi Zelenjadarski posvet, katerega osrednje sporočilo je bilo, da večjo samooskrbo lahko zagotovimo s povečanjem pridelave v rastlinjakih. 13. Sadjarski posvet 2023 je predstavil stanje v slovenskem sadjarstvu in napovedi za letošnje leto.

Srečanje partnerjev SRIP HRANA, je bilo namenjeno predstavitvam raziskav in najnovejših rezultatov na področju trajnostne pridelave hrane s strani predstavnikov raziskovalnih institucij in podjetij. Posvet o javnem na-

ročanju in aktualnih prehranskih temah je udeležencem izpostavil pomen in delovanje kataloga živil za javno naročanje v dinamičnem nabavnem sistemu, druge aktualne prehranske teme in aktivnosti na področju spodbujanja uživanja polnozrnatih izdelkov.

V okviru 61. sejma AGRA, ki je potekal od 26. do 31. avgusta 2023 v Gornji Radgoni so z nami bili tudi mladi, sodelujoči v projektu Ecotrophelia, ki so predstavljali svoje inovativne izdelke. Dnevno smo imeli vinarja dneva, predstavili so se pivovarji nagrajeni z znakom Pivo odlične kakovosti 2023, proizvajalci v sodobnih rastlinjarkah, pa podjetja z odličnimi pekovskimi izdelki in izdelki izboljšane hranilne sestave.

Žitna konferenca 2023

Osrednja tema Žitne konference 2023 je bila prehranska varnost kot potreba človeštva in prizadevanja strokovne javnosti k zagotovitvi zadostne količine varne in kakovostne hrane za vse.

Podnebne spremembe, geopolitične negotovosti v svetu in evropske zahteve po zmanjševanju fitofarmacevtskih sredstev ogrožajo pridelavo žit v Sloveniji, ki že sedaj ne zadošča za domačo porabo. Potrebno bo veliko prilagoditev načina kmetovanja in uvajanje novih tehnologij, predvsem pa razumevanja in dolgoročnega sodelovanja vseh v celotni žitni verigi.

Konferenca se je osredotočala predvsem na podnebne spremembe in njihov vpliv na pridelavo žit. Dr. Andreja Sušnik (ARSO) je predstavila podnebne projekcije za Slovenijo do leta 2100 po različnih scenarijih. Obravnavala je težave, ki jih sektorju povzročajo visoke cene energentov, zaostrovanje evropske zakonodaje na področju uporabe fitofarmacevtskih sredstev, pomanjkanje kmetijskih površin in finančnih virov za investicije. Žitno

konferenco je zaključila okrogla miza »Prehranska varnost: Izziv ali potreba?«, na kateri so dr. Marina Pintar (dekanja BF UL), mag. Andreja Komel (MKGP), Matic Majcenovič (predsednik Združenja za mlinarstvo pri GZS-ZKŽP) in Branko Virag (predsednik Združenja kmetijskih podjetij pri GZS-ZKŽP) govorili o izzivih in priložnostih, pa tudi nevarnosti s katerimi se srečuje sektor žit doma in na globalni ravni.

Mlekarska konferenca

Mlekarska konferenca je bila posvečena sodobnim izzivom mlekarstva.

Dolgoročna uspešnost slovenskega mlekarstva se sloni na velikih in srednje velikih razvojno naravnanih kmetijah, na uspešnih predelovalnih podjetjih, ki so zmožna ustvarjati dobiček, na stabilnih trgovcih, ki potrošniku ponujajo kakovostne mlečne izdelke naših mlekar in na večji dostopnosti finančnih spodbud, je bilo uvodno sporočilo dogodka. Strokovni program je vključeval trajnostne teme, kot so dobrobit živali in zmanjševanje emisij toplogrednih plinov pri prireji mleka, trajnostna strategija in preobrazba ter družbeno odgovorne zaveze. Poleg primerov dobrih praks imamo v Sloveniji na teh področjih še vedno potencial za izboljšave. Dogodek je zaključila okrogla miza »Resnice in zmote o mleku«, kjer so sodelujoči strokovnjaki predstavili dejstva in razjasnili nekatere zmote o mleku, katerim smo podvrženi v današnji poplavi informacij. Konferenca so se udeležili številni predstavniki pridelovalcev, odkupovalcev in predelovalcev mleka, raziskovalnih institucij ter Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Sadjarstvo – zelenjadarska konferenca

Večja zastopanost slovenskega sadja in zelenjave v javnih zavodih, uporaba pametnih tehnologij in krepitev odpornosti sektorja, tako glede ekonomskih, socialnih in podnebnih vplivov je le nekaj rešitev, ki so bile izpostavljene na drugi sadjarsko-zelenjadarski konferenci.

V okviru konference so potekale tri okrogle mize, pred katerimi so govorci v svojih plenarnih predstavitev podali izhodišča za razpravo. Na prvi okrogli mizi so govorci iskali rešitve kako povečati delež slovenskega sadja in zelenjave v javnih zavodih. Osrednja tema druge okrogle mize je bila uporaba pametnih tehnologij in digitalizacije v pridelavi sadja in zelenjave. Na tretji okrogli mizi pa so govorci razpravljali o prilagoditvi sektorja na posledice podnebnih sprememb in ostale krize s katerimi se sektor sooča. Dotaknili so se tudi prenove kmetijskih zavarovanj s poudarkom na trajnih nasadih. Na koncu so poudarili, da sektor nujno potrebuje podporno okolje, ki bo dolgoročno načrtovalo upravljanje prostora in rabo kmetijskih površin ter spodbujalo sodelovanje in povezovanje med ključnimi akterji v sektorju.

Veliki spomladanski živilski seminar

Veliki spomladanski živilski seminar o označevanju živil in zakonodaji.

Novosti na področju označevanja živil in zakonodaje ter pregled najpomembnejših strateških dokumentov, ki bodo v prihodnje krojili delovanje v živilski industriji, so bile vsebine tradicionalnega spomladanskega živilskega seminarja. Poudarek je bil na goljufijah, povezanih s hrano, uradnim nadzorom ter inovacijami in digitalizacijo v živilstvu. Največ neskladij je bilo v 2022 podanih ravno na način označevanja in neprimerno uporabo trditev.

Predstavljena je bila tudi Uredba o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, kot so kava, kakav, govedina, palminovo olje in njihovi derivati na trg EU in njihovem izvozu iz Unije. Udeleženci so se seznanili s primerom uporabe genetskih testov kot možnosti nadzora nad sledljivostjo živilskih izdelkov in jedi iz prašičev pasme krškopoljski prašič. Seminar je zaključila predstavitev primera dobre prakse digitalizacije podjetja, prijave patenta in orodja za podporo pri razvoju in trženju izdelkov izboljšane hranilne sestave.

Veliki jesenski živilski seminar

Velik jesenski živilski seminar je bil posvečen varnosti živil.

Dvigniti zavest zaposlenih pri delu z žvili in izboljšati odnos do dela z žvili je ključno pri zagotavljanju ustreznega sistema in verifikaciji sistema varnosti živil, kar je bila tudi osrednja tema jesenskega živilskega seminarja v letu 2023. Seminar je obeležila tudi 60. obletnica Komisije Codex Alimentarius (CAC) pod sloganom »Prehranski standardi rešujejo življenje«. Strokovnjaki so se strinjali, da današnji izzivi, kot so obvladovanje tveganj, povezanih z varnostjo hrane, prihodnost varnosti hrane in preoblikovanje prehranskih sistemov zahtevajo proaktiven in učinkovit odziv v luči trajnostnega razvoja.

Predstavljen je bil pomen Codex Alimentarius in EFSA pri zagotavljanju varnosti hrane, rezultati monitoringa živil v letu 2022, kultura zagotavljanja varnosti živil, pomen akreditacije, nove genomske tehnike, ugotavljanje *L. monocytogenes* v delovnem okolju, digitalizacija vodenja neskladnosti z upoštevanjem zakonodaje in načeli GFSI standardov, zagotavljanje ustreznosti tehtnic ter validacija, verifikacija in kontrola detektorja kovin.

Obvezne označbe na živilih od A do Ž

Razumevanje in upoštevanje zakonodajnih predpisov, ki določajo obvezne podatke na živilih, je velikokrat izziv s katerim se sooča marsikatero živilsko podjetje.

S tem namenom sta v 2023 potekali kar dve delavnici, kjer so se udeleženci iz zelo raznolikih podjetij podrobno seznanili z obveznimi podatki, ki so določeni z Uredbo (EU) št. 1169/2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom. Predstavljene so bile tudi osnove živilskega prava, nacionalni pravilniki, razmejitve pristojnosti med ministrstvi, prodaja na daljavo, prakse poštenega informiranja, novosti na evropski in nacionalni ravni ter aktualne razsodbe evropskega razsodišča. V zaključku delavnice so imeli udeleženci priložnost preveriti svoje znanje na neustreznih označbah živil.

Prostovoljne označbe na živilih od A do Ž

Delavnica o prostovoljnem označevanju na živilih.

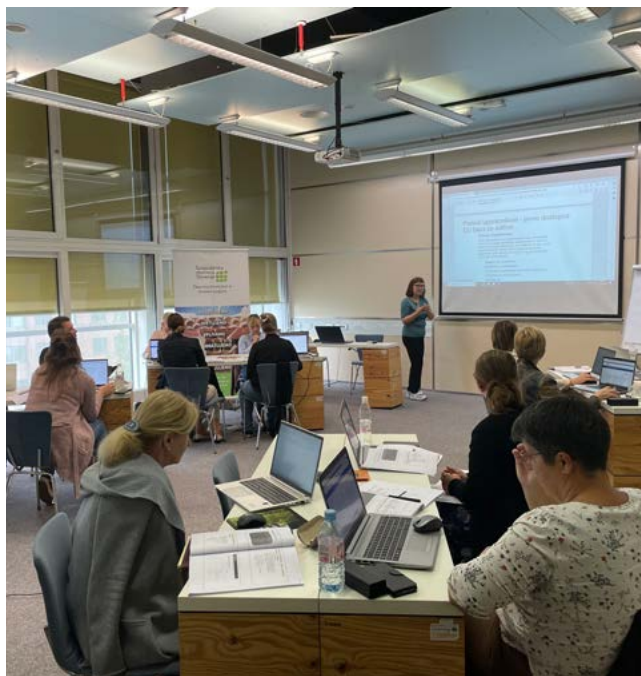
V letu 2023 sta bili organizirani dve delavnici na katerih so bile predstavljene prehranske in zdravstvene trditve, navedbe države porekla in kraja izvora živil, sheme kakovosti, previdnostno označevanje alergenov, navedbe, kot so »naravno«, »sveže«, »domače« ipd. Udeleženci so se seznanili tudi s stališči evropskih sektorskih združenj in predvidenimi novostmi na nacionalni in evropski ravni, ki so vezane na zelene trditve, dobrobit živali, trajnostni živilski sistem ipd. Tekom delavnice je potekala tudi razprava, vezana na vprašanja in dileme udeležencev.

Seminar »Kakovost, označevanje in oglaševanje alkoholnih pijač«

O označevanju žganih pijač, vina in piva.

Predstavitev krovne zakonodaje o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, kakovost in označevanje žganih pijač, vina in piva ter predvidene novosti na teh področjih (predvsem glede obvezne navedbe seznama sestavin in hranilne vrednosti) so bile teme seminarja z naslovom »Kakovost, označevanje in oglaševanje alkoholnih pijač«. Strokovnjaki so govorili tudi o shemah kakovosti, samoregulativi oglaševanja ter o pridelavi vina v luči podnebni sprememb in pričakovanj potrošnika.

Delavnica o aditivih za živila

O vsem kar morate vedeti o aditivih.

Na interaktivni specialni delavnici o aditivih v živilih so se imeli udeleženci priložnost spoznati z osnovami (pojmi, definicije, baza aditivov), načelom prenosa, označevanjem aditivov, mešanicami aditivov (B2B, B2C) ter njihovimi preračuni, aromami dima in encimi ter predvidenimi novostmi. V zaključnem delu je potekal še praktični del, kjer so udeleženci lahko preizkusili svoje znanje na konkretnih primerih. Gre za pomembno strokovno izmenjavo znanja, ki je bila organizirana za člane GZS-ZKŽP, saj jo je vodila predstavnica Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Vsi vidiki embalaže za živila

Materiali, ki prihajajo v stik z živili, oblikovanje embalaže in odpadna embalaža so bili v ospredju seminarja »Vsi vidiki embalaže za živila«.

Strokovnjaki so predstavili novosti EU o materialih, ki prihajajo v stik z živili in recikliranih embalažnih materialih, preskušanje migracij iz materialov za stik z živili, reciklirano in trajnostno embalažo, unikaten dizajn, uredbo o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo ipd. Predstavljeni so bili tudi primeri dobrih praks, poskušali pa so poiskati tudi odgovore na vprašanja, kako naj se živilskopredelovalna industrija sooča z vsemi novimi izzivi na področju embalaže.

Mednarodni dan piva

Mednarodni dan piva je namenjen druženju in povezovanju ljudi iz celega sveta, ki jih združuje spoštovanje do piva. Glavni namen dogodka je dvigniti kulturo pitja in potrošnike ozaveščati o zmernem in odgovornem pitju piva.

Mednarodni dan piva je potekal 4. avgusta 2023 v Reset pivovarni d.o.o. v Brežicah, ki je v ta namen zvarila tudi posebno pivo. V pivovarni so poskrbeli tudi za spajanje hrane lokalnih ponudnikov z različnimi stili piva slovenskih pivovarjev. V ospredju tokratnega dogodka je bilo lansiranje novega projekta »BeerPass Slovenia«, ki združuje 15 pivovarjev z vseh koncev Slovenije (Clef, Crazy Duck, Green Gold, Lobik, LOO-BLAH-NAH, Maister, Pivovarna Maribor, Reservoir Dogs, Reset, Tektonik, Time, Pivovarna Union, Vizir, Zajc ter Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije). Gre za vodič, ki potrošnike vodi do pivovarn širom Slovenije in jim omogoča, da se spoznajo s pivi različnih stilov. Poleg tega potrošnike spodbuja k obisku glavnih zgodovinskih in naravnih znamenitosti krajev, v katerih se nahajajo pivovarne in tistih na poti do njih.

Po primorsko

Odlična primorska hrana in vina v središču prestolnice.

Že osmo leto zapored je v mestnem središču Ljubljane potekala tradicionalna prireditev Po primorsko, tokrat 20. septembra 2023. Na Pogačarjevem trgu so se primorska živilska podjetja in zadruga obiskovalcem predstavile z brezplačnimi degustacijami kakovostnih domačih izdelkov in vini. Letos je na prireditvi

Po primorsko sodelovalo devet primorskih živilskih podjetij in zadrug: Mlinotest d.d. iz Ajdovščine, Mlekarna Planika d.o.o. Kobarid, Pivka perutninarstvo d.d., Delamaris d.o.o., Kras d.o.o. iz Sežane, Vinakras z.o.o., Sežana, Klet Brda, z.o.o. Dobrovo, Kmetijska zadruga Tolmin, z.o.o., Tolmin in Kmetijsko gozdarska zadruga Idrija, z.o.o. .

S skupnim nastopom pod sloganom Po primorsko podjetja in zadruga še naprej prikazujejo pestrost in bogastvo širše primorske regije in s tem krepijo promocijo primorske kulinarike. Dogodek so popestrili z družabnim programom, kjer so sodelovali Pihalni orkester Marežige in glasbena skupina Ne joči pevec. Kulinarčna prireditev je pritegnila številne sladokusce, tako domače kot tudi tuje.

Strateški forum pijač 2023

Osrednje teme dogodka »Trajnost. Okolje. Embalaža.«

Na drugem Strateškem forumu pijač 2023 je bil poseben poudarek namenjen trajnosti, okolju in embalaži. Na forumu so svoja mnenja delili predstavniki sektorjev pijač (Združenje industrije pijač, Združenje slovenskih pivovarjev, Združenje slovenskih vinarjev in Združenje za žgane pijače), predstavniki ministrstev (Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo) ter predstavnika Evropskega združenja proizvajalcev brezalkoholnih pijač (UNESDA) in Evropskega združenja proizvajalcev embalarane vode (NMWE). Izpostavljen je bil pomen uvedbe kavcijskega sistema z namenom sledenja zahtevam EU na področju embalaže, ozaveščanje potrošnikov, predlog nove uredbe s področja embalaže in odpadne embalaže ter druge teme. Različni sektorji imajo namreč različne potrebe, tako glede energije, kot porabe vode ter uporabe različnih vrst embalaže.

Regijska srečanja kmetijskih in živilskih podjetij

Na skupnih srečanjih s podjetji in regionalnimi zbornicami smo krepili zavedanje, da le skupaj lahko dosežemo večjo konkurenčnost in razvojni preboj.

Okrepiti sodelovanje članov GZS – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij z različnih dejavnosti na ravni regij, spodbuditi sodelovanje, izmenjavo mnenj, deliti dobre prakse in znanje vse to je združilo GZS – Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij in regionalne gospodarske zbornice.

Izvedli smo dve regijski srečanju za zahodno in vzhodno kohezijsko regijo, ki sta potekali v Postojni in Laškem.

Na srečanjih so bili predstavljeni glavni izzivi regij in kmetijskih ter živilskih podjetij. Slednji so predvsem v zagotavljanju konkurenčnega poslovnega okolja, digitalizaciji in avtomatizaciji, pomanjkanju delovne sile in ustreznih kompetenc ter trajnostnih prehranskih sistemih povezanih z zelenim prehodom. Regijske zbornice pestijo problemi povezani z razvojem

in upravljanjem kadrov ter povezljivostjo regij, zelena in nizkoogljčna regija, pametne regije in mednarodno sodelovanje. Velik problem je pomanjkljiva prometna infrastruktura, predvsem zaradi nerazumno dolgih postopkov pridobivanja dovoljenj. Nujno potrebujemo reformo davčnega sistema in razbremenitev plač.

Dr. Peter Wostner iz Urada za makroekonomske analize in razvoj je izpostavil pomen dviga produktivnosti podjetij, hitrejša digitalne preobrazbe in izpostavil pomanjkanje kadrov, ki jih ni in jih tudi ne bo.

Dogodka je zaokrožil pogovor s podjetji, regijskimi šampioni v gospodarstvu ter predstavniki ministrstev. Na regijskem srečanju vzhodne kohezijske regije so sodelovali kar trije ministri, minister za gospodarstvo, turizem in šport, minister za kohezijo in regionalni razvoj in ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Srečani se je udeležila tudi generalna direktorica GZS.

Delegacija FOODEX in Japonska

Na sejmu Foodex je potekal Poslovni forum »Slovenija – zelena miza Evrope«.

Gospodarska delegacija 20 gospodarstvenikov s področja proizvodnje in predelave kmetijskih in živilskih izdelkov se je skupaj z ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano udeležila slovesne otvoritve 48. mednarodne razstave hrane in pijač FOODEX. Na sejmu, ki velja za vodilnega na področju hrane in pijač v Aziji, se je predstavilo 11 slovenskih podjetij oziroma njihovih zastopnikov. V okviru sejma je potekal tudi poslovni forum »Slovenija – zelena miza Evrope«, kjer smo japonskim udeležencem predstavili slovensko živilsko industrijo.

Na razstavnem prostoru Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) so svoje proizvode razstavljali Medex Trade, d. o. o., Klet Brda, z. o. o., Kodila, d. o. o., Chilli Wine, d. o. o., hiša vin Emino, Mare Santo, Kras ter japonski uvozniki slovenskih proizvodov Zaria, 365 wine, Fujio Projekt in Shiozski Building.

Podjetja so se na sejmu FOODEX podala s pričakovanji po novih kontaktih, morebitni sklenitvi ali utrditvi že obstoječega poslovanja z japonskimi partnerji ali odkrivanju novih priložnosti. Obisk vladno-gospodarske delegacije na Japonskem so organizirali Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Gospodarska zbornica Slovenije, Javna agencija SPIRIT Slovenija in veleposlaništvi Japonske in Slovenije.

Posvet o javnem naročanju in aktualnih prehranskih temah

Posvet o javnem naročanju in aktualnih prehranskih temah je poudaril pomen vključevanja polnozrnatih izdelkov v prehrano oskrbovancev javnih zavodov.

Na dogodku so bile udeležencem predstavljene različne tematike s področja javnega naročanja in prehrane. Predstavljen je bil Katalog živil za javno naročanje, ki postaja pomembno orodje za naročanje živil v javnih zavodih. Udeleženci so se seznanili s programom Odloči se za POLNOZRNATO, ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje in spoznali aktivnosti nacionalnega partnerstva za polnozrnate izdelke. Gre za pomemben trend v prehrani, ki mu bo v prihodnje namenjeno vse več pozornosti. Poleg tega pa so se udeleženci dogodka lahko spoznali tudi s ponudbo polnozrnatih izdelkov podjetij Don Don d.o.o., Mlinarjev sin d.o.o. in Pekarna Pečjak d.o.o. Dogodka se je udeležilo 50 predstavnikov javnih zavodov. GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij je posvet organizirala na 61. Mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA v Gornji Radgoni za predstavnike javnih zavodov, kot so vrtci, šole, domovi za starejše in drugi.

Seminar o preprečevanju potvorb živil

Govoril o preprečevanju potvorb živil in zavajajočem označevanju in oglaševanju.

Predstavitev stanja glede možnosti preprečevanja in ugotavljanja potvorb živil na slovenskem trgu, EU perspektiva na tem področju, predstavitev najbolj pogosto potvorjenih živil ter uporaba DNA metabarkodiranja za ugotavljanje potvorb živil so bile teme prvega sklopa seminarja, ki ga je organizirala GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij na temo preprečevanja potvorb živil.

Udeleženci so v nadaljevanju prisluhnili zavajajočemu označevanju in oglaševanju živil ter uporabi stabilnih izotopov pri zagotavljanju pristnosti v primeru potvorb živil ter analitskih izzivih pri ugotavljanju potvorb živil. Predstavljena je bila sledljivost z upravljanjem lotov in identifikatorji sistema GS1, večplastnost problematike pristnosti medu, potvorbe oljčnega olja in določanje napačno deklariranih mesnih proizvodov v Sloveniji z molekularno biološkimi metodami.

Udeleženci so se strinjali, da je primarna odgovornost na vseh partnerjih verige zagotavljanja varnosti in kakovosti živil, začeniši že v primarnem sektorju, po mnenju Franka Yiannasa v primarnih strateških točkah. Prej so potvorbe ugotovljene, večja je učinkovitost, da bi takšno živilo prišlo do potrošnika in mu povzročila škodo, poškodbo ali obolenje.

Delavnice za ponudnike živil

V okviru projekta RAGOR sta potekali dve delavnici za ponudnike živil.

Glavni namen delavnic je bil predstavitev aplikacije Katalog živil za javno naročanje, ki naročnikom močno olajša pripravo javnega naročila za živila, skladnega z vsemi zakonodajnimi zahtevami. Ponudniki so podrobneje spoznali način uporabe aplikacije in prednosti, ki jim jih aplikacija nudi. V drugem delu je bila predstavljena tudi aplikacija Dobrote slovenskih kmetij, preko katere se v Katalog živil za javno naročanje vpisujejo kmetije. V okviru projekta RAGOR (Razvojna agencija Zgornje Gorenjske) so potekala tudi številna individualna svetovanja z javnimi zavodi.

Povečanje lokalne samooskrbe v Mestni občini Kranj

Z Mestno občino Kranj že tretje leto zapored sodelujemo na projektu za povečanje lokalne prehranske samooskrbe.

V letu 2021 je v sistem DNS (dinamični nabavni sistem) vstopilo prvih pet javnih zavodov iz Kranja, Šenčurja in Cerkelj, do leta 2024 pa bo živila preko dinamičnega nabavnega sistema javnega naročanja naročalo predvidoma devet zavodov, in sicer Kranjski vrtci, OŠ Simona Jenka, OŠ Janeza Puharja, OŠ Jakoba Aljaža, OŠ Matija Čopa, BC Naklo, OŠ Šenčur, OŠ Orehek in OŠ Predoslje. Gre za projekt, v katerem so zavodi vključeni v dinamični nabavni sistem, ki ga vodi pravna pisarna, predračune pa pripravljajo po aplikaciji Kataloga živil za javno naročanje. To jim omogoča precejšnjo digitalizacijo procesa in prihranek na času ter sredstvih. V letu 2023 smo izvedli delavnice za javne zavode, številna individualna svetovanja glede priprave predračuna po Katalogu živil za javno naročanje, ter tudi izobraževanja za ponudnike živil. Udeležili smo se srečanja ponudnikov in naročnikov na kmetiji Matijovc, kjer je bil glavni cilj navezati in ohraniti kontakte med njimi.

Delavnica o oceni tveganja

V lanskem letu sta potekali dve delavnici na temo ocene tveganja v živilskih podjetjih.

Na njih smo udeležencem predstavili potencialne dejavnike tveganj, ki v njihov obrat prihajajo s surovinami, dejavnike tveganj, ki vstopajo v njihov proizvodni proces oz. v procesu nastajajo in dejavnike tveganja iz okolja, ki ravno tako lahko škodljivo vplivajo na skladnost končnega proizvoda. Predstavili smo tudi orodja za oceno verjetnosti pojavljanja tveganj in vpliva na končni proizvod. Delavnici sta bili zelo praktično usmerjeni, na koncu so udeleženci pridobljeno znanje preizkusili še v skupinah na različnih primerih.

Delavnica kultura zagotavljanja varnosti živil

Delavnico je vodil avtor knjige »Kultura zagotavljanja varnosti živil« Frank Yiannas.

Junija lani je potekala delavnica s svečano predstavitvijo knjige »Kultura zagotavljanja varnosti živil«, ki smo jo pripravili skupaj z avtorjem knjige Frankom Yiannasom in strokovnjakinjo s področja varnosti živil Jano Ramuš, ki je to knjigo prevedla iz angleškega jezika. Frank Yiannas je eden uglednejših strokovnjakov na področju varnosti živil in kulture zagotavljanja varnosti živil. Verjame, da se s pozitivno motivacijo in pravilnim pristopom do zaposlenih v proizvodnji, lahko zaposlene motivira do te mere, da delo dobro opravljajo tudi takrat, ko jih nihče od nadrejenih ne nadzoruje. Po njegovem je kultura zagotavljanja varnosti živil v podjetju odraz vedenja zaposlenih pri opravljanju svojega dela ter aktivnega sodelovanja, vodenja in upravljanja ljudi, ki v podjetju zasedajo najvišje vodstvene položaje.

Delavnice v okviru projekta CARE4CLIMATE

Za pripravo javnega naročila s pomočjo Kataloga živil za javno naročanje.

V okviru projekta CARE4CLIMATE, ki ga vodi Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, sta potekali dve delavnici o pripravi javnega naročila po Katalogu živil za javno naročanje, z naslovom »Kako enostavno in hitro izdelati javno naročilo za živila«. V letu 2024 se načrtuje izvedba še dveh.

Širši pogled na javno naročanje živil, v luči doseganja strateških ciljev, digitalizacija javnega naročanja živil, izhodišča za oblikovanje Kataloga živil za javno naročanje in delovanje aplikacije so bile osrednje vsebine delavnic. Udeleženci so se seznanili s praktičnim prikazom uporabe Kataloga živil za javno naročanje. Javni zavodi so dobili dostope, tako da so lahko tudi sami preizkusili aplikacijo in pričeli s pripravo lastnih predračunov za živila, skladnih z vsemi zakonodajnimi zahtevami.

Srečanje partnerjev SRIP HRANA

Strateško razvojno inovacijsko partnerstvo SRIP HRANA predstavilo najnovejše rezultate raziskav na področju trajnostne pridelave in predelave hrane.

Na sejmu AGRA je potekalo že tradicionalno srečanje partnerjev SRIP HRANA, v okviru katerega so predstavniki raziskovalnih inštitucij in podjetij predstavili raziskave in najnovejše rezultate na področju trajnostne pridelave hrane. Po uvodni predstavitvi aktivnosti preteklega leta po posameznih področjih akcijskega načrta SRIP HRANA je devet partnerskih organizacij in podjetij v 15 predstavitev predstavilo implementiranje akcijskega načrta SRIP HRANA na izbranih prednostnih področjih. Izpostavljene so bile raziskave in najnovejši rezultati na področjih, kot so kakovost jabolk, določanje virusov pri rastlinah in njihova eliminacija, možnosti semenarjenja in nove tehnike žlahtnjenja rastlin. Govorili so tudi o digitalizaciji podatkovnih zbirk, aktivnem primeru občanskega raziskovanja, avtomatizaciji namakanja in namakalnih sistemih v Sloveniji. Predstavitve so vključevale projekte s področja oljčnih tropin kot izboljševalk tal, promocije inovativnih fermentiranih živil, lokalne samoskrbe in zelenega podjetništva.

Sadjarški posvet

Za večjo samooskrbo s sadjem v Sloveniji so nujne prebojne spremembe.

Tradicionalni sadjarški posvet je podal prvo oceno letnega pridelka jabolk in hrušk v državah s severne in južne poloble in predstavil aktualne razmere na trgu sadja. Posvet od leta 2011 vsako leto organizira Združenje za sadjarstvo pri GZS – Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij. Na okrogli mizi so udeleženci izpostavili, da so za večjo samooskrbo s sadjem v Sloveniji nujne prebojne spremembe. Poudarili so pomen nadaljnjih prilagoditev sadjarstva na posledice podnebnih sprememb, za izboljšanje konkurenčnosti sadjarstva pa so izpostavili nujne strukturne spremembe in okrepljena vlaganja v investicije in razvoj ob tesnem sodelovanju tako pridelovalcev sadja, strokovnjakov in politike.

Zelenjadarski posvet

Samooskrbo z zelenjavo je možno doseči s povečanjem pridelave v rastlinjaki, specializaciji pridelave in stroke ter lažjem pridobivanju potrebnih dovoljenj.

Na prvem zelenjadarskem posvetu, ki ga je organizirala GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij je bilo izpostavljeno, da na razvoj zelenjadarstva poleg vremena vplivajo tudi sektorske politike kot so kmetijska, okoljska, gradbena in energetska ter razmere na trgu. Predstavljen je bil pregled stanja pridelave zelenjadnic in aktualnih razmer na trgu. Na okrogli mizi so udeleženci govorili o možnostih za povečanje samooskrbe z zelenjavo.

Strokovna zelenjadarska ekskurzija

Zelenjadarji na ogledu dobrih praks v Italiji.

Podjetje Da Rosi, ki se ukvarja s prodajo tehnične in specialne opreme za sodobne rastlinjake, je bila ena od destinacij, ki so si jo ogledali udeleženci strokovne zelenjadarske ekskurzije, ki jo je ob podpori Mreže za podeželje (MKGP) pripravila GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij za člane Združenja pridelovalcev v sodobnih rastlinjaki. Obiskali so tudi podjetje Marconi Vivai, kjer se ukvarjajo s profesionalno pridelavo sadik v sodobnih rastlinjaki na 6 ha in podjetje Scam, ki je vodilno v proizvodnji organskih mineralnih gnojil in biostimulantov v regiji.

Seminar »Kaj nas čaka na področju prehrane?«

O trajnosti in trendih v prehrani.

Aktualne teme v prehrani s posebnim poudarkom na področju trajnosti, trendov v živilstvu in prehrani ter izboljšanja hranilne sestave živil na nacionalni in evropski ravni so bile v ospredju seminarja z naslovom »Kaj nas čaka na področju prehrane?«. Na dogodku so sodelovali predstavniki vladnih in nevladnih organizacij s področja prehrane ter evropskega Združenja za živilsko industrijo (FDE) ter Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

Forum Konkurenčno pravo v agroživilstvu

Za delovanje sistema je ključen uravnotežen odnos v prehranski verigi.

K temu lahko po besedah direktorice GZS-ZKŽP v veliki meri pripomore tudi država s svojimi ukrepi - če so ukrepi usmerjeni zgolj v en člen verige, se ravnotežje poruši. Predstavniki AVK so predstavili delovanje Agencije v povezavi z agroživilstvom in predstavili izsledke raziskave o podražitvah hrane ter kakšne so možnosti ukrepanja Agencije. Zbrani so opazili trend, ki nakazuje na pojav cenovnih škarij, na kar opozarjamo že nekaj časa.

Predstavljene so bile osnove konkurenčnega prava v podjetjih in kako vzpostaviti mehanizme za krepitev zavedanja v podjetju. V nadaljevanju je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predstavilo 27 nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s hrano, ki so objavljena v Zakonu o kmetijstvu. Predstavljena je bila dinamika razvoja trgovine in vpliv na proizvodnjo

blagovnih ter trgovskih blagovnih znamk od osamosvojitve do danes. Sistem mora omogočati 'prehoden kanal' za kakovosten izdelek po dostopni ceni, predvidljivost, enakomerno razporeditev marž in dostojno preživetje vseh deležnikov. V razpravi z naslovom »Ali lahko izboljšamo odnose, prakse, ravnanja v verigi preskrbe s hrano?« so sodelovali Toni Balažič (Skupina Panvita), Borut Florjančič (ZZS) in Uroš Čelebič (SPAR Slovenija). Bili so si enotni, da je v verigi preskrbe s hrano pomembno, da je stabilen prav vsak člen v verigi, za kar potrebujemo dobre medsebojne odnose.

Strokovna sadjarska ekskurzija

Sadjarji na ogledu dobrih praks v Vojvodini.

Podjetje Atos Fructum, kjer na južnih pobočjih Fruške gore na 90 hektarjih na integriran način pridelujejo različne sorte jabolk, je bila ena od destinacij, ki so si jo ogledali udeleženci strokovne sadjarske ekskurzije, ki jo je ob podpori Mreže za podeželje (MKGP) pripravila GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij za člane Združenja za sadjarstvo. Ogledali so si tudi podjetje Čirić Agro, kjer na skupno 280 hektarjih pridelajo 1 milijon ton jabolk na leto. V obeh podjetjih so si pod vodstvom predstavnikov podjetij ogledali tudi najsodobnejše hladilnice s sortirnico in pakirnico jabolk.

Obisk laboratorija Inštituta za oljkarstvo ZRS Koper

Člani Nacionalnega stičišča za senzorične raziskave živil SRIP HRANA so si ogledali laboratorij Inštituta za oljkarstvo, ki deluje v okviru Znanstveno-raziskovalnega središča Koper.

Udeleženci študijskega obiska Inštituta za oljkarstvo ZRS Koper so se seznanili z osnovami senzoričnega ocenjevanja oljčnega olja, aktivnostmi, ki jih opravlja laboratorij za izvajanje akreditirane dejavnosti, metodami šolanja in spremljanja usposabljanja senzoričnih ocenjevalcev ter nalogami, ki jih opravlja kot nacionalni referenčni laboratorij.

Predstavnika laboratorija sta v sklopu obiska vse prisotne najprej popeljala skozi teoretične osnove senzoričnega ocenjevanja oljčnega olja, sledilo je vodeno poskušanje oljčnih olj, kjer so udeleženci poskušali prepoznati različne senzorične napake poskušanih olj. Na koncu so se udeleženci študijskega obiska odpravili še v oljčnik, kjer so spoznali različne sorte oljk, ki se uporabljajo za pridelavo olja in spoznavali, kakšne so razlike v senzoričnih lastnostih posameznih sort.

Aktivnosti

23. senzorično ocenjevanje izdelkov s področja pekarstva, slaščičarstva in testeninarstva

Ocenjenih je bilo 246 izdelkov 17 podjetij iz kategorij kruha, pekovskega peciva, finega pekovskega peciva, svežih slaščic v hladni verigi, keksov, testenin, izdelkov iz testa in sendvičev.

Podeljenih je bilo 208 zlatih priznanj, od tega 99 v kategoriji kruha, 24 v kategoriji pekovskega peciva, 38 v kategoriji finega pekovskega peciva, 27 v kategoriji svežih slaščic v hladni verigi, 4 v kategoriji keksov, 4 v kategoriji testenin, 5 v kategoriji izdelkov iz testa ter 7 v kategoriji sendvičev. Pri tem je strokovni senzorični panel opredelil skladnost izdelkov s kriteriji kot so okus, videz, struktura, vonj, okus.

Prejemniki zlatih priznanj so podjetja Conditus d.o.o., Delakorda d.o.o., Don Don d.o.o., Gostinske storitve in trgovina Jože Čož s.p., Hlebček d.o.o., Iz krušne peči d.o.o., Konditor d.o.o., Mercator IP d.o.o., Mlinopek d.d., Mlinotest d.d., Pekarna Pečjak d.o.o., Petrol d.d., PPS-Pekarne Ptuj d.o.o., Sastela d.o.o., Spar Slovenija d.o.o., Zebra patisseries, Abstrakt d.o.o. in Žito d.o.o.. Podelitve se je udeležila tudi takratna ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Irena Šinko.

Senzorično ocenjevanje piva

Priznanje in znak »Pivo odlične kakovosti 2023« je prejelo 18 piv iz 7 pivovarn.

V okviru aktivnosti strateškega razvojno-inovacijskega partnerstva SRIP HRANA je GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij v sodelovanju z Inštitutom za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (IHPS) organizirala 3. Senzorično ocenjevanje piva. Na letošnji razpis se je odzvalo 10 pivovarn, ki so na ocenjevanje prijavile 36 vzorcev različnih stilov piva. Največ vzorcev je bilo stila lager, ale ali pale ale, je pa zaznaven trend prijav vse več specialnih piv. Ocenjevanje opravlja strokovni senzorični panel, ki ocenjuje lastnosti piva kot so videz, vonj, grenčica in občutek v ustih v skladu s specifikacijo izdelka. Strokovni senzorični panel sestavljajo strokovnjaki iz Biotehniške fakultete, Inštituta za hmeljarstvo in

pivovarstvo Slovenije ter neodvisni strokovnjaki s področja pivovarstva.

Slavnostna podelitev plaket in znaka »Pivo odlične kakovosti 2023« je potekala na GZS v Ljubljani, kjer je zlata priznanja prejelo 18 piv iz 7 pivovarn. Od tega jih je bilo 10 iz kategorije ale piva, 6 iz kategorije ležak piva in 2 iz kategorije specialnih piv. Prejemniki znaka »Pivo odlične kakovosti 2023« so podjetja: Frizi Beer, Kraft pivovarna Dejan Kranjc s.p., MSOS S.P., PE Pivovarna Zajc, Pivovarna Haler, Miran Doberšek, s.p., Pivovarna Laško Union d.o.o., Savinjska pivovarna d.o.o., SMK d.o.o., Pivovarna Mahnič in Time Brewery proizvodnja piva in druge storitve d.o.o..

Srečanje članov nacionalnega partnerstva za polnozrnatne izdelke

Potekalo je prvo delovno srečanje nacionalnega partnerstva za polnozrnatne izdelke v katerega je vključenih 16 članov.

Na prvem delovnem srečanju nacionalnega partnerstva za polnozrnatne so bile predstavljene glavne aktivnosti, kot so zaveze odgovornosti sektorja pekarstva, projekt WholeGrain ter druge, ki so privedle do ustanovitve partnerstva za polnozrnatne izdelke. Člani so se seznanili s predlogom načrta dela partnerstva za leto 2023. V okviru srečanja je potekala razprava o možnosti spremembe Pravilnika o kakovosti izdelkov in žit in Pravilnika o kakovosti pekovskih izdelkov z namenom povečanja deleža prehranske vlaknine v izdelkih.

Zaveza odgovornosti

Zaveza odgovornosti je projekt živilske industrije, ki je bil lansirán v letu 2015 z namenom doseganja ciljev izboljšanja hranilne sestave živil.

Danes so vanj vključeni trije sektorji (sektor brezalkoholnih pijač, sektor mlekarstva in sektor pekarstva), kar zajema 25 podjetij. Podpisniki zavez odgovornosti nadaljujejo svojo pot k doseganju zastavljenih ciljev na področju zavez odgovornosti ter širjenju ponudbe živil izboljšane hranilne sestave. Prizadevajo si za odgovorno oglaševanje, odgovorno obnašanje v šolah, širjenje ponudbe izdelkov z manj dodanih sladkorjev, soli, maščob ali več prehranske vlaknine ter za spodbujanje zdravega življenjskega sloga.

Napredek vseh treh sektorjev na področju zavez odgovornosti se vsako leto spremlja z zbiranjem in analizo podatkov podpisnikov zavez, ki je vsako leto predstavljen v poročilu o napredku sektor-

jev. Najnovejša publikacija predstavlja napredek treh sektorjev podpisnikov zavez odgovornosti za leto 2022 v primerjavi z izhodišnim letom zavez odgovornosti posameznega sektorja.

Ecotrophelia Slovenija 2023

Zmagovalna ekipa z izdelkom PestoArt na evropskem tekmovanju osvojila posebno nagrado za najboljšo komunikacijsko strategijo.

Ecotrophelia Slovenija, študentsko tekmovanje s področja inovativnosti in razvoja živilskih izdelkov, je v letu 2023 potekalo že 15. leto zapovrstjo. Svoj izdelek je predstavilo pet študentskih ekip in 17 študentov iz različnih fakultet.

Prvo mesto je osvojila ekipa Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani z izdelkom PestoArt - skupino treh zelenjavnih omak: Sun-kissed Mary (rožmarinov pesto), Caring Roty (pesto iz korenčkovega zelenja) in Krazy Kaly (ohrovtov pesto). Drugo mesto je zasedel izdelek z imenom G(r)ozdni prijatelj, veganski zamrznjen desert, ki sta ga ustvarili študentki s Fakultete za vede o zdravju Univerze na Primorskem. Izdelek je bil nagrajen tudi s posebnim

priznanjem za okus in druge senzorične lastnosti. Tretje mesto je pripadlo izdelku Whey'licious, liofiliziranemu športnemu napitku iz sirotke, kombuče in sadnega soka, ki sta ga razvila študenta Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Izdelku je pripadla tudi posebna nagrada za inovativnost.

Preostali izdelki, ki so jih predstavili študenti, so bili še Buki (veganski polpet iz gob) in Mila (gumijasti bonboni). Zmagovalna ekipa PestoArt se je udeležila tudi evropskega tekmovanja Ecotrophelia Europe, ki je potekalo oktobra 2023 na sejmu Anuga v Kölnu in osvojila posebno nagrado za najboljšo komunikacijsko strategijo.

ECOTROPHELIA SLOVENIJA Junior 2023

Potekalo je prvo tekmovanje za dijake vseh slovenskih šol s področja inovativnosti in razvoja novih inovativnih živilskih izdelkov Ecotrophelia Slovenija Junior.

Nastalo na podlagi uspešnih zgodb, ki so jih ustvarili študenti v okviru tekmovanja Ecotrophelia Slovenija. Na prvem pilotnem tekmovanju so se s svojimi izdelki predstavile 4 ekipe in 15 dijakov. Zmagovalna ekipa je postala ekipa IC Piramida Maribor, ki je razvila hladetnasto klobaso z imenom Velikonočni aspič, v katero so združili vse tradicionalne jedi, ki se uživajo za veliko noč.

Drugo mesto je osvojila ekipa Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana z izdelkom reBAKE. ReBAKE je pekovski izdelek, izdelan iz ostankov pečenega listnatega testa, ki nastanejo v proizvodnji in slašničarstvu. Tretje mesto je pripadlo ekipi Biotehniškega centra Naklo, ki je razvila izdelek Cake2take - mlečni desert v treh plasteh: zelenjavno-sadni pire, mlečna krema in ajdov drobljenec. Dijaki so v okviru tekmovanja predstavili še izdelek Immunis (napitek iz sadja, začimb, medu in cvetnega prahu).

Katalog živil za javno naročanje

Katalog živil za javno naročanje je spletna aplikacija, ki predstavnikom javnih zavodov omogoča hitro, učinkovito in zakonodajno pravilno pripravo javnega naročila.

Katalog nudi že narejeno analizo trga, saj vsebuje izdelke živilskih podjetij, kmetij in zadrug, ki sodelujejo na javnih razpisih za živila. Po vnosu željenih količin in ocenjenih cen pri posameznem tipu izdelka, se sproti preračunavajo odstotki doseženih ekoloških živil in živil, ki imajo enega od certifikatov shem kakovosti.

Prav tako se izračunavajo tudi izločeni sklopi, ki lahko dosežejo do 20 % vrednosti javnega naročila. V primeru, da javni zavod ne dosega zakonodajnih zahtev (najmanj 12 % ekoloških živil in najmanj 20 % živil iz shem kakovosti,

glede na celotno količino izdelkov, izraženo v kilogramih ter največ 20 % izločenih sklopov glede na celotno ocenjeno vrednost javnega naročila), ga aplikacija na to opozori z rdečim trikotnikom.

V prihodnosti načrtujemo izvedbo in testiranje pilota, v katerem bi preizkusili avtomatsko izračunavanje meril znotraj aplikacije in povezavo aplikacije z drugimi aplikacijami, kot so aplikacije za vodenje materialnega knjigovodstva, vrednotenje jedilnikov...

Sistem HACCP na enem mestu

S pomočjo individualnega svetovanja želimo poenostaviti in izboljšati implementacijo sistema HACCP v podjetjih.

V lanskem letu je bilo izvedeno veliko individualnih svetovanj na področju implementacije sistema HACCP številnim živilskim podjetjem. Cilj je bil naučiti udeležence pravilne identifikacije dejavnikov tveganj in ocene rizika njihovega negativnega vplivanja na kakovost in varnost proizvodnega procesa oziroma končnega izdelka ter učenje veččin za učinkovitejše presojanje implementiranih sistemov varnosti in kakovosti. Ob enem so bili udeleženci vodeni skozi proces prepoznavanja in uporabe glavnih atributov verifikacije lastnega sistema ter spremljanja

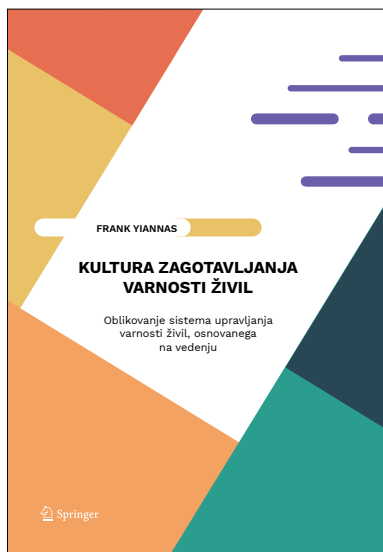
njegove učinkovitosti v vsakem trenutku (verifikacija sistema v realnem času). S tem znanjem lahko podjetje sproti in ciljano usmerja vire v tisto področje, subjekt ali predmet, ki je v danem trenutku najbolj ranljivo in vnaprej preprečuje vsa potencialna neskladja.

Kultura zagotavljanja varnosti živil

Lani je v izvedbi GZS – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij izšel prevod knjige Franka Yiannasa »Food safety culture«.

Osredotočanje in izboljševanje kulture zagotavljanja varnosti živil v živilskih obratih je namreč zakonodajno obvezno od 3. marca 2021 z Evropsko Uredbo 2021/382, ki dopolnjuje Uredbo o higieni živil 852/2004. Ob enem je zahteva po implementaciji kulture zagotavljanja varnosti živil opredeljena v standardu IFS Food, verzija 7. Zahteva se, da mora najvišje vodstvo razviti, implementirati in vzdrževati korporativno politiko, ki naj vključuje:

- varnost in kakovost živil,
- osredotočenost na kupca,
- kulturo zagotavljanja varnosti živil.

Poslovanje kmetijskih in živilskih podjetij v Sloveniji v letu 2022

Za člane smo v sodelovanju z Analitiko GZS pripravili publikacijo z naslovom Poslovanje kmetijskih in živilskih družb v letu 2022. V publikaciji je predstavljeno poslovno okolje v letu 2022 in pogled na leto 2023, analiza poslovanja kmetijskih in živilskih družb po sektorjih ter dinamika v zunanji trgovini.

Izobraževanja o označevanju vina

Individualno svetovanje za člane iz sektorja vinarstva na temo označevanja vina.

Označevanje izdelkov vinskega sektorja je urejeno z nacionalno in evropsko zakonodajo. Na ravni EU je bil v 2021 sprejet nov zakonodajni predpis (Uredba (EU) 2021/2117), ki določa, da je od 8. decembra 2023 obvezno označevati hranilno vrednost in seznam sestavin tudi za proizvode vinskega sektorja (vino, mlado vino, ki je še v vrenju, likersko vino, peneče vino, kakovostno peneče vino, kakovostno aromatično peneče vino, gazirano peneče vino, biser vino, gazirano biser vino, grozdni mošt, delno prevreti grozdni mošt, zgoščeni grozdni mošt, vino iz sušenega grozdja, vino iz prezrelega grozdja in aromatizirane vinske proizvode).

GZS-Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij je kot pomoč podjetjem iz sektorja vinarstva pripravila poseben program, kjer ponuja individualno svetovanje s tega področja in omogoča podjetjem ustrezen prehod na vse predvidne novosti, ki jih določa zakonodaja. Program vključuje individualno izobraževanje, pregled skladnosti označb izdelkov ter svetovanje glede konkretnih vprašanj ali dilem. V 2023 smo izvedli tri tovrstna izobraževanja za člane tega sektorja.

Fokusne skupine EIT Climate-KIC

V sodelovanju s podjetjem EIT Climate-KIC smo v okviru istoimenskega evropskega projekta izvedli 2 delavnici v okviru katerih je skupno potekalo 8 fokusnih skupin s kmeti, kmetijskimi podjetji, raziskovalci in kmetijskimi svetovalci. Teme fokusnih skupin so bile vezane na trajnostno kmetovanje in možnosti prestrukturiranja kmetijskih gospodarstev v rastlinsko pridelavo za namen prehrane ljudi. Rezultati fokusnih skupin so izjemno zanimivi, saj so si bili deležniki po večini enotni glede ključnih potrebnih strateških usmeritev v kmetijstvu.

Pogajalska skupina za kolektivno pogodbo kmetijstva in živilske industrije

Dogajanje na področju socialnega dialoga v dejavnosti kmetijstva in živilske industrije v letu 2023.

V letu 2023 je bilo dogajanje na področju socialnega dialoga v dejavnosti kmetijstva in živilske industrije kar intenzivno, vendar se pogajalski proces za sklenitev spremembe aneksa h kolektivni pogodbi za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (UL RS 186/2021) žal ni zaključil z dogovorom.

V letu 2024 področje socialnega dialoga čakajo novi izzivi. Stranke kolektivne pogodbe se dogovarjajo naprej. Na mizi sta predloga obeh strani. Delodajalski paket je sestavljen tako s predlogom dviga najnižjih osnovnih plač kot tudi redefinicije dodatka za delovno dobo pri zadnjem delodajalcu. Trenutno je pogajalska skupina

delodajalske strani v sestavi vodja: Mateja Perkovič (Pivka perutninarstvo, Delamaris), člani: Anja Bone Okretič (Mlinotest), Nataša Bazjak Cristini (Atlantic Grupa), Mateja Tišler (Ljubljanske mlekarnice), Nataša Segula (Perutnina Ptuj) in Siniša Latinović (Žito), Alenka Hočevar Gorenc (Pivovarna laško Union), Vinko But (Mlekarna Celeia).

V času, ko je vse več govora o pomanjkanju kadra, je lahko tudi kolektivna pogodba dejavnosti eden izmed instrumentov, ki naredi posamezno dejavnost bolj zanimivo za delavce, saj zagotavlja podjetjem in zaposlenim bolj stabilno okolje, prispeva pa tudi k predvidevanju in uspešnemu obvladovanju sprememb.

Strateško komuniciranje

Strateško komuniciranje je bilo v letu 2023 pomembno orodje za širjenje prepoznavnosti in informiranja različnih javnosti.

V letu 2023 smo imeli 950 objav v različnih tiskanih, avdiovizualnih in spletnih medijih. Prisotni smo z rednimi objavami v Glasu Gospodarstva, reviji EOL. V okviru projekta »Odlično živilsko podjetje« sodelujemo z vsebinami tudi s časnikom Finance.

Za člane smo tedensko izdajali Ogledalo tedna, Pregled kmetijskih trgov in politik, ter druge periodične publikacije RASFF, Zakonodaja, Kadrovske novice, Objave na portalu javnih naročil in druge. Krepimo svojo pojavnost na linkedinu in facebooku, ter sprotno posodabljammo našo spletno stran. Izdali smo šest publikacij za člane.

Izvedli smo povabila medijem na temo, mednarodnega dneva piva, odličnih pekovskih izdelkov, študije o kavcijskem sistemu, regijskih srečanj in dogodka Po Primorsko. Medijem smo posredovali 14 sporočil za medije na različne aktualne vsebine in poročali z naših dogodkov, s čemer smo krepili našo prepoznavnost in predstavljali stališča naših članov. Sprotno smo se odzivali na aktualna dogajanja s strokovnih področij in sodelovali z vsemi mediji v različnih oddajah, intervjujih, izjavah in drugih dogodkih.

Okrepile so se tudi aktivnosti internega komuniciranja v okviru krovne GZS.

ZKŽP na družbenih omrežjih

GZS- ZKŽP je aktiven na družbenih omrežjih Facebook in LinkedIn. Na Facebooku, kjer upravljamo en glaven profil in več projektnih, imamo trenutno na profilu zbornice 1.106 sledilcev. Organski doseg objav na FB profilu je v letu 2023 štel nekaj več kot 33.200 oseb. Izpostaviti velja projekt Ecotrophelia Slovenija, ki je na družbenih omrežjih v svet ponesel nove inovativne produkte, ki se bodo nekoč morda znašli na prodajnih policah. Na zbornici skrbimo tudi, da smo prisotni v poslovnih spletnih krogih s pomočjo LinkedIn omrežja GZS-ZKŽP. Trenutno nas spremlja 1.520 sledilcev, naših 156 objav v letu 2023 pa je doseglo več 78.000 ljudi.

INFORMIRANJE

Novinarske konference **7**
Sporočila medijem **14**
Objave v medijih **947**

- Internet **704 objav**
- Tisk **152 objav**
- Radio **57 objav**
- Televizija **34 objav**

Facebook

Število sledilcev **1106**
Število všečkov in delitev **367**
Doseg objav **33.217**
Število objav **70**

LinkedIn

Število sledilcev **1520**
Število všečkov in delitev **1905**
Doseg objav **77.984**
Število objav **156**

Informiranje članov

Pregled kmetijskih trgov in politik **44**
Ogledalo tedna **34**
RASFF **8**
Zakonodaja **4**
Kadrovske novice **2**

Nacionalni projekti

ODLOČI SE ZA POLNOZRATO

V letu 2023 smo pričeli z aktivnostmi programa Odloči se za POLNOZRATO, ki je sofinanciran s strani Ministrstva za zdravje in je del prizadevanj Dober tek Slovenija za več gibanja in bolj zdravo prehrano. Partner programa je Skupnost socialnih zavodov Slovenije.

Glavni namen programa je informirati potrošnike o prednostih uživanja polnozrnatih izdelkov in aktualni ponudbi tovrstnih živil. Poseben poudarek pa je predvsem na ranljivejših skupinah potrošnikov (otroci, mladostniki in starostniki). Za namene ozaveščanja in spodbujanja uživanja polnozrnatih izdelkov ranljivejših skupin potrošnikov se uporablja tudi aplikacija Katalog živil za javno naročanje, v katerem je zbrana široka ponudba izdelkov, ki so na voljo javnim zavodom. V katalogu bodo polnozrnatni izdelki še dodatno izpostavljeni, kar bo omogočilo, da bodo javni zavodi pri izvajanju javnega naročila tovrstne izdelke lažje in pogostejše umestili v vsakodnevno prehrano. V okviru aktivnosti programa pa bo potekalo tudi spodbujanje podjetij k širjenju ponudbe polnozrnatih izdelkov. V ta namen bodo za podjetja organizirani različni dogodki.

Trajanje projekta: 16. november 2022 – 17. november 2025.

Več na spletni strani <https://www.gzs.si/zaveza-odgovornosti/vsebi-na/Novice/ArticleId/85771/odloci-se-za-polnozrnato>

CIRC AGRO

Krožne tehnološke zasnove in poslovni modeli v slovenskem kmetijstvu (Circ Agro).

Cilj projekta je razviti krožne sistemske rešitve za ponovljive in razširljive krožne poslovne modele, ki dodajajo vrednost stranskim tokovom in stranskim proizvodom primarne kmetijske proizvodnje. Rezultati (prototipi izdelkov, tehnološki koncepti, zasnove poslovnih modelov, predlogi političnega okvira) bodo ustrezali specifičnim potrebam in razmeram slovenskega kmetijstva ter bodo v korist kmetom, drugim udeležencem verige vrednosti in družbe. Partnerji projekta so Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Fakulteta za tehnologijo polimerov, Kemijski inštitut, Inštitut za celulozo in papir, Gospodarska zbornica Slovenije.

Trajanje projekta: 1. 10. 2022 do 30. 9. 2025

Več na spletni strani: <https://www.linkedin.com/in/circagro/>

SRIP HRANA

GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij nadaljuje s koordiniranjem Strateškega razvojno inovacijskega partnerstva SRIP HRANA 4 za obdobje 2023-2026 za področje trajnostne pridelave hrane. Koordinator SRIP HRANA bo v sodelovanju s člani do 30. septembra 2024 pripravil akcijski načrt za obdobje do leta 2030.

Fokusna področja v skladu s Slovensko strategijo trajnostne pametne specializacije so: optimizacija oskrbnih agroživilskih verig, zagotavljanje kakovostnih surovin v agroživilstvu in širjenje ponudbe živil.

Trajanje projekta: 9. 11. 2023 – 30. 9. 2026

Več na spletni strani: <https://www.gzs.si/srip-hrana/>

Evropski projekti

VALUE4PACK

Value4Pack (»Bridging investment opportunities to achieve the resilient European food packaging value chain«) je eden izmed projektov, ki izhajajo iz evropske S3 platforme za embalažo za živila, katere cilj je na nacionalni ravni prispevati k doseganju ciljev iz strategije Evropskega zelenega dogovora – preprečevanje, zmanjšanje, recikliranje in ponovna uporaba materialov za živila s povezovanjem ključnih deležnikov celotne verige vrednosti z embalažo za živila (industrija, raziskovalne in izobraževalne institucije, vladni predstavniki, vlagatelji, potrošniki). Na projektu je 15 partnerjev, ki predstavljajo več kot 30 regij iz 11 evropskih držav.

Trajanje projekta: 1. november 2023 – 31. oktober 2025

Več na spletni strani: <https://profile.clustercollaboration.eu/profile/cluster-partnership-initiative/e7836d93-7d98-4c3e-904a-0242bb-04fa8b>

DAINME-SME

Cilji projekta so razvoj in uporaba novih sistemov za sušenje sirotke z manjšo uporabo energije ter razvoj novih proteinskih frakcij iz sirotke za izdelke z višjo dodano vrednostjo. Nove tehnologije za predelavo sirotke, ki se razvijajo v okviru DAINME-SME projekta, so bolj trajnostne in prilagojene manjšim proizvajalcem, zato bodo spodbujale prehod mediteranskega mlekarskega sektorja v krožno gospodarstvo. Sušenje mleka in mlečnih stranskih proizvodov spada med energetske zelo potratne procese, tehnologija pulznega zgorevanja (Pulse Combustion Drying) pa lahko zmanjša porabo energije za okrog 20 %. Ob optimizaciji te tehnologije je bila izvedena primerjalna študija za sušenje mleka in sirotke v primerjavi s klasičnimi metodami. Eksperimentalni in znanstveni cilji projekta se nanašajo tudi na pridobivanje koncentrata sirotkinih beljakovin, obogatene s α -laktalbuminom, tako iz sirotke iz kravjega kot tudi iz kozjega in ovčjega mleka. Poleg tega so bili razviti novi sveži mlečni izdelki na osnovi koncentratov ali izolatov sirotkinih beljakovin. Fermentirani napitki z različnimi rastlinskimi sestavinami bodo po testiranjih ocenjeni tudi s potrošniškimi raziskavami.

Trajanje projekta: 30. oktober 2019 do 30. april 2023

Več na spletni strani: <https://dainme-sme.eu/>

Sofinancirano s programom
Evropske unije: COSME

ENTRECOMPFOOD

V okviru projekta EntreCompFood, ki se je 2023 uspešno zaključil, smo oblikovali nove načine poučevanja in metode za spodbujanje podjetniškega razmišljanja za mlade in tiste, ki se vključujejo v vseživljenjsko učenje.

Z uporabo EntreComp okvirja za razvoj podjetniških kompetenc smo želeli privabiti mlade v živilskopredelovalno industrijo. Ključne kompetence, ki jih je potrebno dodatno spodbujati so ustvarjalnost, vizija, etično in trajnostno razmišljanje, motiviranost in vztrajnost, vključevanje virov, sodelovanje in izkustveno učenje. Med projektom se je ustvarila močna evropska mreža deležnikov s skupno izobraževalno prakso za razvoj podjetniških znanj in veščin.

Trajanje projekta: 1. februar 2020 – 31. januar 2023

Več na spletni strani: <https://www.gzs.si/entrecompfood>. Projektu je bilo mogoče slediti na spletni strani EntreCompFood: twitter ali LinkedIn ali YouTube.

FIELDS

Projekt je namenjen zagotavljanju strategije in usposabljanj na področju inovacij s posebnim poudarkom na trajnosti, digitalizaciji ter biogospodarstvu v kmetijstvu in gozdarstvu.

Glavni cilji so: prepoznavanje globalnih trendov in pomanjkanja kompetenc, zagotavljanje učnih gradiv za študente, kmete in svetovalce ter usposabljanje za implementacijo strategij in prenos kompetenc s področja inovacij, trajnosti ter biogospodarstva v kmetijstvu in gozdarstvu med državami EU.

Pričakovani učinki so usmerjeni v povečanje usposobljenosti učiteljev, svetovalcev, študentov, kmetov ter podjetnikov s področja digitalizacije, trajnosti in biogospodarstva preko specifičnih programov usposabljanja, ki bodo razviti v okviru projekta. Pomemben del aktivnosti pa predstavlja tudi komunikacija in širjenje rezultatov projekta širši javnosti. GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij je skupaj s 30 partnerji iz 12 evropskih držav pristopila k izvedbi projekta FIELDS v letu 2020, ki bo trajal 4 leta, vodilni partner pa je Univerza v Torinu.

Trajanje projekta: 1. januar 2020 – 30. junij 2024

Več na spletni strani: <https://www.erasmus-fields.eu/domov/?lang=sl>

DIGIFOODEDU

Projekt, ki se je pričel aprila 2021, je nastal na podlagi izzivov, s katerimi so se visokošolske izobraževalne ustanove soočale v času poučevanja na daljavo med COVID-19. Projekt se je osredotočil na pomanjkanje kompetenc na področju digitalizacije. V okviru projekta smo izvedli nabor različnih metod, ki so jih za poučevanje na daljavo med pandemijo COVID-19 uporabljale partnerske izobraževalne ustanove, zbrali in analizirali izkušnje različnih partnerjev ter na podlagi zbranih in analiziranih podatkov pripravili vodnik najboljših praks za izboljšanje izobraževanja v digitalni dobi.

Trajanje projekta: 1. april 2021 do 31. marec 2023

Več na spletni strani: <https://digifoodedu.ecotrophelia.org/>

QUALIFY

Glavni namen projekta Qualify je bil spodbujanje in izboljšanje kompetentnosti malih in srednje velikih podjetij s poudarkom na področju preprečevanja potvorb živil, promocije avtentičnosti izdelkov (preko shem kakovosti) in izboljšanje kakovosti izdelkov.

Preko različnih aktivnosti smo dobili vpogled v trenutno stanje na področju sistemov za preprečevanje potvorb in sistemov za zagotavljanje kakovosti v malih in srednje velikih podjetjih v vseh državah partnerkah projekta. Oblikovali smo tudi delovne skupine deležnikov na področju potvorb izdelkov, preko spletne knjižnice smo informirali vse deležnike o temah s področja potvorb živil in zagotavljanja kakovosti izdelkov. Končni cilj projekta je bil izdelava akcijskega načrta s konkretnimi aktivnostmi. Glavni del aktivnosti v lanskem letu je bil vezan na izpolnjevanje in zaključevanje stvari, opredeljenih v akcijskem načrtu, in sicer do sredine leta 2023. V akcijskem načrtu smo si opredelili naslednje aktivnosti: organizacija seminarja na temo varnosti živil in potvorb živil, ponovno zbiranje analiz na potvorbe živil, ki jih izvajajo slovenske izobraževalno-raziskovalne institucije in organizacija seminarja na to temo, organizacija delavnice na temo upravljanja tveganj na podlagi ocene ranljivosti, 3 obiski izobraževalno-raziskovalnih institucij, 3 novice s področja potvorb živil.

Trajanje: 1. avgust 2019 do 31. julij 2023

Več na spletni strani: <https://projects2014-2020.interregeurope.eu/qualify/>

JA BEST-REMAP

Evropska komisija je spoznala našo aplikacijo Katalog živil za javno naročanje kot primer dobre prakse, ki se bo preizkusil tudi v drugih, sodelujočih državah na območju Evrope. V letu 2021 smo se priključili projektu JA-Best-Remap, ki ga vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje. Sodelujoče države-Avstrija, Bosna in Hercegovina, Republika Srbska, Danska, Finska, Grčija, Madžarska in Poljska so morale poiskati deležnike (ponudnike in javne zavode), ki bodo z njimi sodelovali.

V letu 2022 so države tudi pričele z uporabo Kataloga živil za javno naročanje. Najprej so opravile analizo trga (v sodelovanju s ponudniki) in v aplikacijo vključile tipe izdelkov, ki so na voljo v njihovi državi, nato pa so, v sodelovanju z izbranimi javnimi zavodi iz teh tipov izdelkov pripravile predračun za izvedbo pilotnega javnega naročila. To pomeni, da so predračun poslale ponudnikov, ki so imeli čas do marca 2023, da izpolnijo te predračune z informacijami o svojih izdelkih in jih vrnejo partnerjem. V lanskem letu so potekale predvsem zaključne aktivnosti in konference.

Trajanje: oktober 2020 do september 2023

Več na spletni strani: <https://bestremap.eu/>

NOVAFOODIES

Raznolikost vrst in proizvodov, ki jih pridobivamo iz ribojstva in ribištva, je v zadnjih desetletjih ostala nespremenjena, kar povzroča vse večje pritiske na okolje. Ob upoštevanju naraščajočega prebivalstva je prednostna naloga projekta celovito prestrukturiranje primarnih procesov in vrednostnih verig, da bi dosegli bolj uravnotežene in učinkovite sisteme vodne proizvodnje hrane.

Namen projekta je preoblikovati vrednostno verigo proizvodnje hrane iz morskih in sladkovodnih virov za namen razvoja novih funkcionalnih živilskih izdelkov, ki temeljijo na trajnostnih, transparentnih in vključujočih proizvodnih procesih. Projektni partnerji želijo potrošnikom zagotoviti nove funkcionalne in sledljive izdelke morskega in sladkovodnega izvora, proizvedene z bolj trajnostnimi postopki brez ogrožanja sektorske konkurenčnosti.

Gre za interdisciplinarni projekt, ki združuje 28 partnerjev iz Evrope, Izraela in Kitajske v edinstvenem konzorciju za prikaz novih pristopov, ki zagotavljajo, da bo prihodnja proizvodnja morske in sladkovodne hrane donosna in okolju prijazna.

Trajanje projekta: 1. maj 2023 – 30. april 2026

Več na spletni strani: <https://novafoodies.eu/>

PREMIERE

Priprava projektov z več akterji na soustvarjalen način (Preparing multi-actor projects in a co-creative way).

Cilj projekta PREMIERE je na soustvarjalen način okrepiti pristop z več akterji in sicer s podporo razvoju ustrežnejših, skladnejših in dobro pripravljenih projektnih predlogov iz okvirnega programa Evropske unije za raziskave in inovacije. To vključuje vse vidike izboljšanja iskanja ustreznih partnerjev, oblikovanja projektnega partnerstva, sooblikovanja delovnega načrta in pogajanj med partnerji o ustrezni finančni konstrukciji projekta. Poseben poudarek je na vključevanju novih partnerskih organizacij, ki še niso bile vključene v projekte z več akterji, vključno s tistimi, ki so v preteklosti pripravile neuspešne predloge tovrstnih projektov. V projekt je skupaj vključenih 15 partnerjev iz 12 držav, ki sodelujejo pri pospeševanju inovacij s podporo pri pripravi uspešnih predlogov za projekte z več akterji, ki bodo odgovorili na dejanske potrebe končnih uporabnikov.

Trajanje projekta: od 1. januar 2023 do 31. december 2027

Več na spletni strani: <https://premiere-multiactor.eu/>

This project has received funding from the European Union under Grant Agreement No 101084180.

Funded by
the European Union

SWEET

Projekt SWEET (»Sweeteners and sweetness enhancers: Impact on health, obesity, safety and sustainability«) je sofinanciran s strani Evropske komisije v okviru programa Obzorje 2020. Projekt se osredotoča na sladila in sicer na prepoznavanje ovir pri uporabi sladil in ojačevalcev sladkosti ter preučevanje dejavnikov tveganja in koristi uporabe le-teh. Pri tem so obravnavani vidiki zdravja, debelosti, varnosti ter trajnosti. Gre za 5-letni projekt, kjer so v raziskave vključeni potrošniki, bolniki, zdravstveni delavci, raziskovalci in vladni predstavniki. Pri tem sodeluje 29 partnerjev, ki prihajajo iz 7 držav (Belgija, Francija, Italija, Nemčija, Nizozemska, Španija, Velika Britanija).

GZS-ZKŽP je preko konzorcija SPES GEIE zadolžena za izvedbo aktivnosti, ki so vezane na šesti delovni paket - komunikacija vsebin in kasneje rezultatov projekta, kjer so glavna ciljna skupina živilskopredelovalna podjetja ter splošna in strokovna javnost.

Trajanje projekta: 1. oktober 2018 – 31. marec 2024 *(podaljšan za 6 mesecev)*

Več na spletni strani: <https://sweetproject.eu/>

I – RESTART

Cilj projekta I-RESTART je prekvalificirati in izpopolniti delovno silo v agroživilskem in veterinarskem sektorju, prekvalificirati zaposlene, ki zapuščajo težko industrijo, da bi jih zaposlili v agroživilskem sektorju, ter vključiti študente, ki želijo vstopiti na trg dela v agroživilstvu, da izboljšajo svoja digitalna znanja in posledično olajšati zeleni prehod.

Da bi dosegli zgoraj omenjene cilje, bo I-RESTART olajšal medsektorske in medgeneracijske prenose spretnosti in znanj s sprejetjem inovativne metodologije dodatnih kvalifikacij in učnih izkušenj na delovnem mestu, ki bodo zagotavljale vključujoča in privlačna delovna mesta. Projekt, ki dopolnjuje FIELDS v kmetijstvu in gozdarstvu, bo zagotovil orodja za spopadanje s prihodnjimi izzivi.

Konzorcij 29 partnerjev iz 11 držav bo identificiral potrebne kompetence in vrzeli, ustvaril poklicne profile, podrobne učne načrte, oblikoval evropske strategije in načrte 10 držav, ki bodo odražali potrebe države, hkrati pa ohranili standarde kakovosti EU za obravnavo mobilnosti učencev po Evropi. Vzpostavljena bo močna povezava s pobudo Pakta za znanja in spretnosti.

Trajanje projekta: 1. september 2022 – 31. avgust 2026

Več na spletni strani: <https://www.erasmus-i-restart.eu/>

Like a Pro

Projekt Like a Pro se je pričel decembra 2022 in bo v štirih letih izvajanja celostno obravnaval tematiko alternativnih virov beljakovin. Cilj projekta je spodbujati trajnostno in zdravo prehrano z vključevanjem alternativnih virov beljakovin in izdelkov v prehrano ter jih narediti dostopne in sprejemljive vsem skupinam prebivalstva širom Evrope. S tem namenom v projektu sodelujejo predstavniki celotne vrednostne verige alternativnih beljakovin. V okviru projekta bo razvitih 16 novih živilskih izdelkov iz 7 novih in optimiziranih alternativnih virov beljakovin.

Zanimanje evropskega prebivalstva za alternativne beljakovine se povečuje, vendar pa se to zanimanje ne odraža v prehranjevalnih vzorcih. Ta razkorak med zanimanjem in porabo je posledica ovir, kot so omejena ponudba izdelkov, neoptimalen okus izdelkov, izolirano umeščanje izdelkov v trgovine ali na jedilnike itd. Brez premagovanja teh ovir bodo izdelki iz alternativnih beljakovin ostali nišni izdelki. V letu 2023 smo na GZS-Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij skupaj s predstavniki podjetij izvedli spletno delavnico na temo sprejemljivosti alternativnih virov beljakovin pri potrošnikih z naslovom »Kaj vpliva na izbiro alternativnih virov beljakovin pri slovenskih potrošnikih?«

Trajanje projekta: 1. november 2022 – 31. oktober 2026

Več na spletni strani: <https://www.like-a-pro.eu/>

This project has received funding from the European Union under Grant Agreement No 101083961

PLAN'EAT

wasteless

PLAN'EAT

PLAN'EAT je štiriletni aplikativni raziskovalni projekt, katerega cilj je preoblikovati prehranske sisteme in prehransko okolje ter spodbuditi prehod k bolj zdravemu in trajnostnemu prehranjevanju. Konzorcij 24 partnerjev iz 11 držav želi s pomočjo projekta raziskati in bolje razumeti vpliv okoljskih, družbenih, kulturnih in individualnih dejavnikov na potrošnikovo izbiro živil.

PLAN'EAT bo k reševanju pristopil sistemsko in celostno na makro (prehranski sistem), mezo (prehransko okolje) in mikro (posameznik) ravni. Upoštevan bo družbeno-kulturni in geografski kontekst z vzpostavitvijo in delovanjem 9 živih laboratorijev v različnih državah, 5 vseevropskih posvetovalnih in delovnih skupin za vrednostno verigo hrane in enega političnega laboratorija.

Pridobljene informacije bodo prispevale k sooblikovanju učinkovitih priporočil, orodij in ukrepov, ki bodo predvsem političnim akterjem v prehranskem sistemu omogočali usmerjanje prehoda k bolj zdravemu in trajnostnemu prehranjevanju.

Trajanje projekta: 1. september 2022 – 31. avgust 2026

Več na spletni strani: <https://planeat-project.eu/>

WASTELESS

Glavni cilji projekta so razviti in preizkusiti več inovativnih orodij in metodologij za merjenje in spremljanje izgub in odpadne hrane (FLW), priporočiti usklajen metodološki okvir za kvantifikacijo FLW, razviti sistemsko orodje za podporo pri odločanju, namenjeno vsem zainteresiranim deležnikom v prehranski verigi.

Trajanje projekta: 1. januar 2023 do 31. december 2025

Več na spletni strani: [Wasteless \(wasteless.eu.com\)](https://wasteless.eu.com)

HIGHFIVE

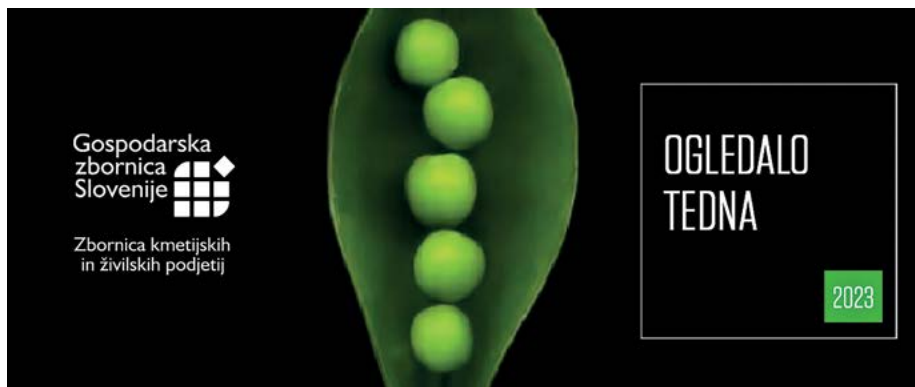
Nove digitalne tehnologije imajo ključno vlogo pri optimizaciji proizvodnih procesov in trajnostni rabi virov tudi v agroživilstvu. Zato smo na Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij skupaj z Združenjem za informatiko in telekomunikacije pristopili k mednarodnemu projektu HIGHFIVE, ki podpira konkretne investicije na področju digitalnih rešitev živilsko predelovalne industrije. S tem smo omogočili, da pri pridobivanju sredstev iz projekta HIGHFIVE lahko sodelujejo tudi slovenska mala in srednja podjetja s področja živilske predelave, tehnološke opreme in digitalnih rešitev. V letu 2023 je bil v okviru tega projekta objavljen prvi od dveh javnih razpisov, pri čemer je bila od devetih sodelujočih držav Slovenija najuspešnejša. Sedem malih in srednjih podjetij je prejelo sredstva za razvoj in implementacijo novih digitalnih tehnologij v živilski industriji, dve slovenski podjetji pa sta v konzorcij HIGHFIVE vključeni tudi neposredno. Poleg sofinanciranja so na voljo tudi podporne aktivnosti za spodbujanje uporabe novih digitalnih tehnologij živilsko predelovalne industrije.

Trajanje projekta: od 1. december 2022 do 30. november 2025

Več na spletni strani: <https://highfive.ss4af.com/>

E-novice

OGLEDALO TEDNA

Tednik GZS-ZKŽP, kjer zrcalimo najpomembnejše dogodke, sestanke in dosežke. Gre za poročilo našega dela preteklega tedna in napoved najpomembnejših prihajajočih aktivnosti.

RASFF

Publikacija, ki povzema vse notifikacije neustreznih in/ali oporečnih živil in krme na evropskem trgu in se nanašajo na umike/odpoklice živil in krme, na zavrnitve živil in krme na mejah in na incidente z živilom in krmo v posameznih državah članicah EU.

PREGLED KMETIJSKIH TRGOV IN POLITIK

Nabor aktualnih novic z globalnih kmetijskih trgov, ki ga naši člani prejemajo enkrat tedensko.

ZAKONODAJA

Mesečna publikacija, ki omogoča članom GZS-ZKŽP aktualen pregled novosti in sprememb. Zajema pregled pravilnikov in zakonov iz slovenskega uradnega lista, v drugem delu pa tudi vse nove uredbe iz evropskega uradnega lista, ki se nanašajo na področje kmetijstva in živilstva.

ZAVEZNIK

Interno glasilo, ki prinaša pregled aktivnosti in novosti implementacije projekta Zaveza odgovornosti. Zaveznik izhaja 3-4-krat letno. Prejemajo ga tako člani GZS-ZKŽP kot predstavniki strokovnih, vladnih in nevladnih organizacij.

OBJAVE NA PORTALU JAVNIH NAROČIL

Za naše člane tedensko pripravljamo pregled Portala Ministrstva za javno upravo o javnih naročilih za živila, na katerega naročniki neposredno pošiljajo v obavo obvestila in dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila.

NOVIČNIK SRIP HRANA

Informacije o novostih in aktualnih dogodkih s področja trajnostne pridelave hrane, inovacij ter raziskav in razvoja prejemajo podjetja in inštitucije, ki so člani partnerstva SRIP HRANA.

PREGLED NOVIC IN INFORMACIJ S PODROČJA SENZORIČNE ZNANOSTI IN RAZISKAV

Glasilo je namenjeno članom Nacionalnega stičišča za senzorične raziskave živil SRIP HRANA. V njem so zbrane novosti in aktualne informacije o senzorični znanosti in raziskavah, izobraževanjih in drugih aktivnostih, pomembnih za strokovnjake, ki delujejo na področju senzoričnih analiz v živilskih podjetjih in inštitucijah.

Zapiski

Letno poročilo GZS – Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij za leto 2023

Izdala: Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, Dimičeva 13, Ljubljana

Zanjo: dr. Tatjana Zagorc, direktorica

Odgovorna urednica: mag. Anita Jakuš

Oblikovanje: Tinkara Stanonik

Naslovna fotografija: Pixabay.com

Tisk: Present, d. o. o.

Leto izdaje: 2024

Brezplačni izvod, ni za prodajo

Naklada: 350 izvodov

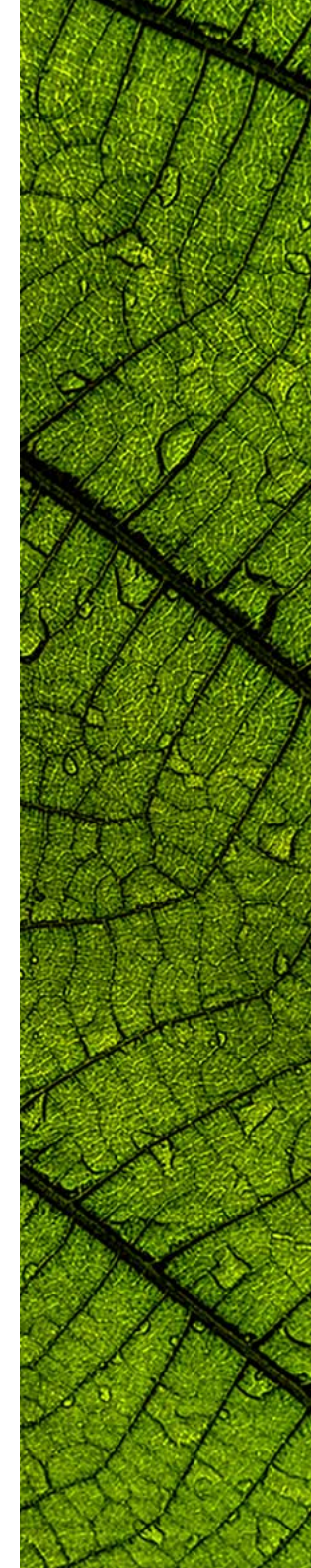
ISSN 2820-6681

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO,
ZNANOST IN INOVACIJE

Sofinancira
Evropska unija

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE –
Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij
Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
01 5898 000, www.gzs.si/zkzp
Ljubljana, 2024